

TASARRUF
MEVDUATI SİGORTA
FONU

4389 Sayılı BANKALAR KANUNU

4491, 4672, 4684, 4743, 4842 ve 5020, 5189, 5228, 5354 Sayılı Kanunlar

ve

Anayasa Mahkemesi'nin

- * 08.12.2007 tarih ve 26724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 18.10.2007 tarih ve 2007/4 E.-2007/81 K. sayılı iptal kararı
 - * 29.01.2009 tarih ve 27125 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6.11.2008 tarih ve 2004/95 E.-2008/156 K. sayılı iptal kararı (Kanunun Ek 5.maddesi iptal edilmiş, bu maddenin iptali ile 15/9/e bendinin uygulama olanağı kalmamıştır)
 - * 14.04.2011 tarih ve 27905 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20.1.2011 tarih ve 2009/53 E.-2011/19 K. sayılı iptal kararı
- ile değişik metin

4389 SAYILI BANKALAR KANUNU

Kabul Tarihi : 18 Haziran 1999

Amaç ve kapsam

Madde 1-

1. Bu Kanunun amacı, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak, mali piyasalarda güven ve istikrarı ve ekonomik kalkınmanın gereklerini de dikkate alarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere bankaların kuruluş, yönetim, çalışma, devir, birleşme, tasfiye ve denetlenmelerine ilişkin esasları düzenlemektir.

2. Türkiye’de kurulmuş ve kurulacak bankalar ile yurtdışında kurulmuş ve kurulacak bankaların Türkiye’deki şubeleri bu Kanun hükümlerine tabidir. Özel kanunlarla kurulmuş olan bankalar hakkında da kanunlarında yer alan hükümler dışında bu Kanun hükümleri tatbik olunur. Bu Kanunda açıklık olmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Tanımlar

Madde 2-

Bu Kanunun uygulanmasında:

İlgili Bakan; Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanını,

Kurum; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

Kurul; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,

Başkan; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkanını,

Merkez Bankası; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,

Fon; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu,

Banka; Bu Kanuna göre banka adı altında Türkiye’de kurulan kuruluşlar ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye’deki şubelerini,

Şube; Bankaların elektronik işlem cihazlarından ibaret birimleri hariç, şube, ajans ve mevduat kabulü veya diğer bankacılık işlemleriyle uğraşan sabit ya da seyyar büroları gibi her türlü yerel teşkilatlarını,

Ödenmiş sermaye¹; Bankaların fiilen ve her türlü muvazaadan ari olarak ödenmiş veya Türkiye’ye ayrılmış ve ödenmiş sermayelerinden, bilançoda görülen zararın yedek akçelerle karşılanamayan kısmı düşüldükten sonra kalan tutarı,

Yedek akçeler²; Bankaların 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili kanunlar ile ana sözleşmelerine göre ayırdıkları yedek akçelerinden varsa bilanço zararının düşülmesinden sonra elde edilen tutarı,

¹ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

² 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

Özkaynak³; Esas, unsur ve oranları, uluslararası standartlar da dikkate alınmak suretiyle Kurulca belirlenmek üzere, anasermaye ve katkı sermaye toplamı ile bu toplamdan sermayeden indirilecek değerlerin düşülmesi sonucu bulunacak tutarı,

Konsolide özkaynak⁴; Konsolide esasa göre uygulanacak kredi sınırları ile standart oranların hesaplanmasında dikkate alınmak üzere, Kurulca belirlenen kaynaklar toplamını, ifade eder.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Madde 3-

1. Bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın, Kanunda gösterilen yetkiler çerçevesinde düzenlemeler de yapmak suretiyle uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin etmek ve Kanunla verilen diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuştur. Kurum, tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkilidir. Kurumun merkezi Ankara'dadır. Kurum gerekli gördüğü yerlerde teşkilat kurabilir.

2. İlgili Bakan, Fon dahil olmak üzere Kurumun yıllık hesapları ile harcamalarına ilişkin işlemlerini Sayıştay denetçisi, Başbakanlık müfettişi ve maliye müfettişinden oluşan bir komisyona denetletir; denetleme sonuçlarıyla ilgili gerekli tedbirleri alır. Denetim sonuçları ile bunlara ilişkin işlemleri ve alınan tedbirleri gösterir bir rapor, Kurumun yıllık faaliyet raporu ile birlikte ilgili Bakan tarafından Bakanlar Kuruluna sunulur.

3⁵. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin, hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, siyasi bilgiler, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-fınans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu'nca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.

4. a) Kurul Başkan ve üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süreleri biten üyeler yeniden seçilebilirler. Başkanlık ve üyelikler, görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere yukarıda belirtilen esaslar dahilinde iki ay içinde seçim ve atama yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları kişinin süresini tamamlar. Üyelerin hastalık, kaza ve sair nedenlerle geçici iş göremezliğe uğraması ve bu durumun Kurulun karar almasını tehlikeye düşürmesi halinde, bunların yerine mesleki kıdemi en yüksek olandan başlamak üzere kıdem sırasına göre Kurum Başkan Yardımcıları vekalet eder. Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi halinde, bu durumda olan üyelerin üyelikleri düşer ve bunların yerlerine yedi gün içinde atama yapılır.

³ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁴ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir

⁵ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir

b) Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri veya durumlarının (5) numaralı fıkraya aykırı düştüğü tespit edilen, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri süreleri dolmadan Başbakanın onayı ile görevden alınır. Bu durumda en geç iki ay içinde üye ataması yapılır. Bu durumun Kurulun karar almasını tehlikeye düşürmesi halinde, bu süre zarfında, bu üyelerin yerine mesleki kıdemi en yüksek olanından başlamak üzere kıdem sırasına göre Kurum Başkan Yardımcıları üyelik görevini görür.

c) Bu fıkra hükmüne istinaden Kurul üyelerine vekalet eden ya da görev yapan Başkan Yardımcılarının mali ve özlük haklarında bir değişiklik olmaz.

5. 6a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri bu göreve atanmalarını takip eden 30 gün içinde maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hisselerini dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadırlar. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere uygun hale getirmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b)⁷ Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde, yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulca belirlenir.

6. Kurul üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat ve dürüstlük ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay'ca acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

7. Kurul, Başkan veya bulunmadığı hallerde İkinci Başkanın başkanlığında en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır. Kurul kararları en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Kurul kararları kesindir. Başkan ve üyeler 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (3) numaralı bendinde yazılı derecelerde akrabalığı bulunan kişilerle ilgili konulardaki müzakerelere iştirak edemez ve oylamaya katılamazlar. Kurumun genel yönetim ve temsili ile Kurulca alınan kararların yürütülmesi Başkana aittir. Başkanın izin, hastalık, yurtiçi ve yurt dışı görevlendirme, görevden alınma ve görevde bulunmadığı diğer hallerde İkinci Başkan Başkana vekalet eder.

8. Kurul üyeleri ile Kurumun her türlü personeli, çalışmaları ve denetlemeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir. Kurul üyeleri ve Kurum personeli, görevleri

⁶ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir

⁷ 4743 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir

esnasında veya görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar. Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır.⁸

9. Kurum, görevleri ile ilgili konularda bakanlıklardan, ilgili resmi ve özel kuruluşlar ile kişilerden gizli dahi olsa her türlü belge ve bilgiyi isteyebilir. Bunlar söz konusu isteğe cevap vermek ve Kurumun görevlilerine gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. Kurum, talepleri halinde veya gerektiğinde Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Merkez Bankasına para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda mütalaa ve bilgi verir.

10. Yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili mercilerin, kendi ülkelerindeki mali piyasalarda faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki bu Kanuna tabi şube veya ortaklıklarında denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Kurulun iznine tabidir. Bu mercilerce istenen bilgiler, açıklanmaması kaydıyla Kurum tarafından verilebilir. Kurul yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bankacılıkla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir.

11. Kurum, Kurul kararıyla bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. Kurul ve Kurum, yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. **Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler, Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur.** Özel nitelikli kararlardan gerekli görülenler, Kurumun haftalık bülteni ile ilgili kişi ve kuruluşlara duyurulur.

Kurum başkanlığı ve hizmet birimleri

Madde 4-

1. Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla üç başkan yardımcısı atanır. Başkan yardımcıları hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletmecilik, kamu yönetimi, istatistik, mühendislik dallarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş ve Kurumda veya Kurumun görev alanına giren konularda en az 10 yıl çalışmış kişiler arasından seçilir.

2. a) Kurumun hizmet birimleri; Kurum görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, danışma birimleri ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur. Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

b) Bu Kanun ile Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği asli ve sürekli görev ve hizmetler Bankalar Yeminli Murakıpları ve Yardımcıları ile Bankacılık Uzman ve Uzman Yardımcılarından oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür.

c) Kurum emrinde çalıştırılan bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları ile bankacılık uzman ve uzman yardımcıları ve diğer personel, sözleşmeli olarak istihdam edilir.

d) Bankacılık uzman yardımcıları konuları ile ilgili dallarda en az lisans düzeyinde öğrenim yapmış adaylar arasından sınavla seçilerek alınırlar. Uzman yardımcılığına

⁸ Fıkranın son iki cümlesi 4491 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

atananlar, en az üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla konuları ile ilgili hazırlayacakları uzmanlık tezinin Kurulca kabul edilmesi ve yapılacak uzmanlık sınavında başarılı olmaları halinde, en az beş üyenin olumlu oyu ile alınmış Kurul kararıyla Bankacılık Uzmanı olarak atanırlar. Bankacılık uzman ve uzman yardımcılığı yeterlik ve yarışma sınavları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Bankalar yeminli murakıpları

Madde 5-

1. Bu Kanun ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi, bankaların varlıkları, alacakları, öz kaynakları, borçları, kar ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespit ve tahlili Kurum adına doğrudan Başkana bağlı bir Kurul teşkil eden bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları tarafından yapılır.

2. Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları; bu Kanunda yazılı görevleri ile kayıtlı olmak üzere vergi inceleme yetkisine ve 20.2.1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümlerine aykırı hareket eden banka ve ilgililer hakkında adı geçen Kanunun ek 1 inci maddesindeki yetkilere sahip oldukları gibi tüm bankaların kuruluş kanunu hükümleri ile diğer kanunların bankalarla ilgili hükümlerinin uygulanmasını da denetlemeye yetkilidirler.

3. Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, bankalar ve bankaların iştirak ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerden bu Kanun hükümleri ile ilgili görecekleri bütün bilgileri istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkili olup, bilgi istenenler de istenilen bilgileri vermekle, defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmakla yükümlüdürler.

4. Kamu kurum ve kuruluşları, Merkez Bankası ve benzeri kuruluşlar ile Risk Merkezi görevleri ile ilgili olarak istenecek her türlü bilgiyi gizli de olsa bankalar yeminli murakıpları ve yardımcılarına verirler.

5. Bankalar yeminli murakıp yardımcıları konuları ile ilgili dallarda yükseköğrenim yapmış adaylar arasından sınavla seçilerek alınırlar. En az üç yıl bankalar yeminli murakıp yardımcılığı yaptıktan sonra yeterlik sınavında başarı gösterenler, en az beş üyenin olumlu oyu ile alınmış Kurul kararıyla bankalar yeminli murakıpları olarak atanırlar.

6. Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, Kurum başkan yardımcısı statüsünde olup bankalar yeminli murakıpları sıfat ve yetkisini taşır.

7. Bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları Ankara'da Asliye Ticaret Mahkemesinde yemin etmedikçe denetim yapamazlar.

8. Bankalar yeminli murakıplarının çalışma esas ve usulleri bir yönetmelikle düzenlenir.

Kurum çalışanlarının özlük ve mali hakları, Kurumun bütçesi

Madde 6-

1. a) Kurum personeli ile Kurul üyeliklerine atananlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır. Emeklilik açısından Kurul Başkanına Bakanlık Müsteşarı, Kurul Üyelerine Bakanlık

Müsteşar Yardımcısı, Kurum Başkan Yardımcılarına Bakanlık Genel Müdürü, Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanına Bakanlık Kurul Başkanı, Kurum 1 inci dereceli Daire Başkanlarına Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı, en az dört yıl süreli yüksek öğrenim veren fakülte veya yüksek okulları bitirmiş, Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip ve birinci dereceli bankalar yeminli murakıplarına bakanlık müfettişi, en az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak şartıyla bankacılık uzmanlarına Hazine uzmanı için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının personeli iken Kurumda görev alanlar istekleri halinde geldikleri kurumlarda durumlarına uygun bir göreve atanırlar. Bu takdirde, Kurumda geçirdikleri süreler tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.⁹

b) Kurul başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

c) Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra ilgili Bakan tarafından, mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

2. a)¹⁰ Kurul Başkanı ve üyelerinin aylık ücretleri Bakanlar Kurulunca belirlenir.

b) Kurum personelinin ücret ve diğer mali hakları, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Kurulca tespit olunur.

3. Kurumun giderleri Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe, bütçe yılından önce gelen otuz gün içinde hazırlanır ve giderler bir önceki yıl sonu bilanço toplamalarına göre bankalarca bütçenin yürürlüğe girmesinden önce Kuruma yapılacak ödemelerle karşılanır. Giderlere katılma payı olarak tahsil olunacak tutar bankaların bilanço toplamalarının on binde üçünü geçemez. Belirtilen süre içerisinde ödenmeyen gider payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Kurulun bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin Yıllık Mali Raporu ve Bütçe Kesin Hesabı Bakanlar Kurulu kararıyla ibra edilir.

4. Kurum, 26.5.1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu, 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 2.4.1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 21.2.1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir.

⁹ Paragraf 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir

¹⁰ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

5. Kurul üyeleri ile Kurumun her türlü personelinin 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) fıkrasının 1, 4, 5, 6 ve 7 nci bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

6. 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun grev ve lokavt yasaklarına ilişkin hükümleri Kurum hizmetleri ile görevlilerine de uygulanır.

Bankaların kuruluşları ve faaliyete geçme esasları

Madde 7-

1.11 Türkiye'de bir bankanın kurulmasına veya yurtdışında kurulmuş bir bankanın Türkiye'de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye'de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.

2. Türkiye'de kurulacak bir bankanın;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması,

b) Kurucularının;

ba) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması,

bb) Tasfiyeye tabi tutulan bankerler, bankalar, sigorta şirketleri ve para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda ve Fona devredilen bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir oranda pay sahibi olmaması,

bc)¹² Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,

bd)¹³ Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmamış olması veya bu Kanunun 22 nci maddesi hükümlerine muhalefet yahut basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs ya da iştirak suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması,

be) Banka kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği mali güç ve itibara sahip bulunması,

c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının ada yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi ve kurucularda aranan şartları taşıması,

¹¹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹² 4491 Sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹³ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

d) Nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak ödenmiş olan sermayesinin yirmi trilyon liradan az olmaması,

e) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

şarttır.

3. Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyet gösterecek yurtdışında kurulu bankaların;

a) Türkiye'ye ayrılan ödenmiş sermayelerinin (2) numaralı fıkranın (d) bendinde belirtilen miktardan az olmaması,

b) Kuruldukları veya faaliyette buldukları ülkelerde mevduat kabul etmelerinin veya bankacılık işlemleri yapmalarının yasaklanmamış veya kısıtlanmamış olması,

şarttır.

4. Kuruluş izni veya Türkiye'de şube açma izni almış olan bir bankanın, mevduat kabulü veya bankacılık işlemleri yapmak üzere ayrıca izin alması şarttır. Bu izin bir beyanname ile yapılacak başvuru üzerine Kurulca verilir. Verilen izinler Resmi Gazetede yayımlanır. Kurum, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelerdeki şartları taşımayanlara gerekli düzeltmeleri yapmaları ve eksiklikleri tamamlamaları için uygun bir süre verir. Bu süre içinde yeniden başvuranlar hakkında yapılan inceleme sonunda durumları uygun bulunmayanlara sonuç tebliğ olunur ve verilmiş olan kuruluş izni geçersiz olur. Başvuru ile iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Kuruluş izni almış bir bankanın faaliyete geçebilmesi için,

a) Sermayenin nakit olarak ödenmiş olması,

b) Yüzde beşi faaliyete başlamadan önce ve kalan yüzde beşi de faaliyete geçiş tarihinden itibaren bir yıl içinde olmak üzere kurucular tarafından fona (2) numaralı fıkranın (d) bendinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında ayrıca sisteme giriş payı yatırılması,

c) Bankacılık işlemlerini gerçekleştirebilecek ölçüde yönetim, personel ve teknik donanımına sahip olunması

şarttır.

5. Türkiye'de münhasıran kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunmak üzere banka kurulmasına veya yurtdışında kurulu bankalarca şube açılmasına ilişkin hususlar, faaliyet esas ve alanları, hesap ve kayıt düzeni ile denetim usulleri ve faaliyetlerinin geçici veya sürekli durdurulması Kurul kararıyla belirlenir. Münhasıran kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankalar hakkında bu fıkra haricinde bu Kanunun diğer maddeleri ile 14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesi uygulanmaz. Ancak, kıyı bankacılığı dışında, serbest bölgelerdeki bankacılık faaliyetleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Bankaların ana sözleşme ve ortak değişiklikleri

Madde 8-

1. Bankaların ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde Kurumun uygun görüşü aranır. Kurumca uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, Kurumun uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini Ticaret Siciline tescil edemez. Sermayenin mevzuata aykırı olarak artırıldığı tespit edilen kısmı, öz kaynak hesabında dikkate alınmaz.

2. a)¹⁴ Bir kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak banka sermayesinin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait payların banka sermayesinin yüzde on, yüzde yirmi, yüzde otuz üç veya yüzde ellisini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun iznine tabidir. Ortak sayısının beşten aşağı düşmesine yol açan işlemler ile izin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Oy hakkı edinilmesi ile hisselerin rehnedilmesinde de bu hüküm uygulanır. Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.

b)¹⁵ Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır.

c)¹⁶ Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar ile Kurulun iznini almadan pay edinen ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Fon tarafından kullanılır. Bu hüküm, münhasıran, hakkında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar hakkında uygulanmaz.

d)¹⁷ Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır.

e)¹⁸ Bankaların yönetim ve denetiminin doğrudan ya da dolaylı olarak başka bir sermaye grubuna geçmesine yol açan hisse devir ve edinim izinlerinde, banka ödenmiş sermayesinin, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen tutara yükseltilmesi şarttır.

Bankaların teşkilat ve organları

Madde 9-

1. **a)** Bankaların yönetim kurulları beş kişiden az olamaz. Banka genel müdürü, bulunmadığı hallerde vekili yönetim kurulunun tabii üyesidir. Bu maddenin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde genel müdür için öngörülen şartlar, süre hariç yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranır. Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşımaları zorunludur. Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yurtdışında kurulu bankaların Türkiye’deki yönetim merkezlerinde, yönetim kurulu yetki ve

¹⁴ Bendin son cümlesi 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹⁵ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen bendin 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹⁶ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

¹⁷ 4672 sayılı Kanun ile 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen c bendi d bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

¹⁸ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

sorumluluklarını taşıyan, merkez müdürünün de dahil olduğu üç kişilik bir müdürler kurulu kurulur.

b)¹⁹ Bankaların yönetim kurulu üyeleri ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin müdürler kurulu başkan ve üyeleri, seçilmeleri veya atanmalarından sonra yerel ticaret mahkemesi huzurunda yemin etmekle yükümlüdürler. Bunlar ile bankaların Kurulca belirlenen diğer görevlerinde bulunanlar 19.4.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine tabidirler. Yemin ve mal bildiriminin esas ve usulleri Kurulca belirlenir.

²⁰Mal bildiriminde bulunması gerekenlerin, bildirimde belirtmedikleri veya gerçeğe aykırı olarak bildirdikleri her türlü taşınır ve taşınmaz mal, hak ve alacak, gelir ve harcamalar da haksız mal edinme hükümlerine tabidir. Haksız mal edinmediğini ispat edene bu hüküm uygulanmaz.

c) Kredi açma yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yönetim Kurulu bu yetkisini Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Kredi komitesinin oluşumu ile çalışma ve karar alma esasları Kurulca belirlenir.

2. a) Banka genel müdürlerinin hukuk, iktisat, işletmecilik, maliye, bankacılık ve kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şarttır.

b) Banka genel müdür yardımcılarının, asgari yarısı (a) bendinde belirtilen alanlarda olmak kaydıyla, en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları ve bankacılık veya işletmecilik alanında en az yedi yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şarttır. Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibariyle genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de bu Kanunun genel müdür yardımcılara ilişkin hükümlerine tabidir.

3. a) Genel müdürlüğe ve yardımcılıklarına atanacakların, bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilmesi şarttır. Bunların atanmaları, Kurum tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde gerekçeli olumsuz bir görüş bildirilmediği takdirde yapılabilir.

b) Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının, görevden ayrılma nedenleri banka ve görevden ayrılan tarafından, ayrılış tarihinden itibaren yedi iş günü içinde Kuruma bildirilir.

c) Bu madde uygulamasında, yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki merkez şubesi müdürü genel müdür, müdürler kurulunun diğer üyeleri genel müdür yardımcısı gibi değerlendirilirler.

4. Bankalar, işlemleri nedeniyle karşılaştıkları risklerin izlenmesi ve kontrolünü sağlamak amacıyla faaliyetlerinin kapsamı ve yapısıyla uyumlu, esas ve usulleri Kurumca

¹⁹ İlk cümlesi 4672 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir

²⁰ Paragraf 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek etkin bir iç denetim sistemi ile risk kontrol ve yönetim sistemi kurmakla yükümlüdürler. Bankaların, işlemlerinin bankacılık ilkelerine ve mevzuatına uygunluğunu denetlemek üzere yeteri kadar müfettiş çalıştırmaları zorunludur.

5.²¹ a) Bu Kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya bir defadan fazla ağır para cezası ile cezalandırılan kimseler, durumları bu Kanunun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının, (be) alt bendi hükmü hariç olmak üzere (b) bendine uymayanlar hiç bir bankada yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar. Bankalar bu gibi kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar. Bu bent hükmü, haklarında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle durumları 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (b) bendine uymayan kişiler hakkında uygulanmaz.

b) Yapılan denetlemeler sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının, haklarında kanunî kovuşturma istenmesini müteakip Kurulun talebi üzerine geçici olarak imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler Kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiç bir bankada çalıştırılmazlar.

6. a) Bankaların Kurulca belirlenecek esaslara uymaları ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulacak standart oranları gerçekleştirmeleri kaydıyla şube açmaları serbesttir. Kurul, gerektiğinde bankaların şube açmasını izne tabi tutabilir. Bankaların, merkez şubesi hariç, her bir şubesi için en az 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde yazılı sermaye miktarının yüzde biri oranında öz kaynak bulundurmaları zorunludur.

b) Türkiye’de kurulan bankalar yurtdışında şube veya temsilcilik açmak için Kuruldan izin almak zorundadırlar.

c) Yurtdışında kurulu bankaların mevduat kabul etmemek ve bankacılık işlemleri yapmamak kaydıyla Türkiye’de temsilcilik açmaları Kurulun iznine tabidir.

Mevduata ilişkin hükümler

Madde 10-

1. Bu Kanuna göre izin verilen bankalarla özel kanunlarına göre yetkili olanlar dışında hiç bir gerçek veya tüzel kişi aslen veya fer’an meslek edinerek mevduat kabul edemeyeceği gibi ticaret unvanları ve kamuya yapacakları açıklamalar ile ilan ve reklamlarında mevduat kabul ettikleri izlenimini yaratacak ifade ve deyimleri kullanamazlar. Bu Kanunun uygulanmasında yazılı ya da sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle ivazsız veya bir ivaz karşılığında istendiğinde ya da belli bir vadede iade edilmek üzere para kabulü mevduat kabulü sayılır. Karşılığında mevduat cüzdanı yerine katılma belgesi, makbuz, senet ve benzeri belgelerin verilmesi, alınan paraların mevduat sayılmasına engel değildir. Resmi ve özel kuruluşlar ile ortaklıklarda, yalnız kendi çalışanlarına ait olmak üzere sağlık ve sosyal yardım, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla kurulan sandıkların münhasıran kendi üyelerinden ve bu amaçlar için topladıkları paralar, bu Kanun uygulamasında mevduat sayılmaz. 28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre sermaye piyasası araçları ihracı hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

²¹ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir

2. a) Bankalar tasarruf mevduatını diğer mevduat hesaplarından ayırmak ve mevduat hesaplarını, Merkez Bankasınca tespit edilecek vade ve türlerine göre tasnif etmek zorundadırlar.

b) Tasarruf mevduatı, gerçek kişiler tarafından bu nam altında açtırılan ve ticari işlemlere konu olmayan mevduattır. Ancak vadesiz tasarruf mevduatı hesapları üzerine münhasıran çek keşide edilmesi ticari işlem sayılmaz.

c) Bir bankanın iflası halinde tasarruf mevduatı sahipleri, Fonun alacaklarından sonra gelmek üzere tasarruf mevduatlarının sigortaya tabi olmayan kısmı için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesindeki birinci sırası anlamında imtiyazlı alacaklıdırlar.

3. 17.2.1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin rehinlere ve 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun alacağın devir ve temlikine ilişkin hükümleri ile diğer kanunların verdiği yetkiler ve koyduğu yükümlülükler saklı kalmak şartıyla, mevduat sahiplerinin mevduatlarını geri alma hakları hiçbir suretle sınırlandırılmaz. Mevduat sahibi ile banka arasında vade ve ihbar süresi hakkında kararlaştırılan şartlar saklıdır.

²²4. Bankalar nezdindeki her türlü mevduat, emanet ve alacıklardan en son talep, işlem veya müdiin herhangi bir şekilde yazılı talimatı tarihinden başlayarak 10 yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına tabidir. Zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacaklar Fona gelir kaydedilir. Bununla ilgili esas ve usuller Fon Kurulunca belirlenir.

Genel kredi sınırları, iştiraklere, ortaklara ve mensuplara kredi

Madde 11-

1.²³ Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdî krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler, gayrinakdî kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler ve ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.

2. a)²⁴ Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak öz kaynaklarının yüzde yirmi beşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır.

b) Bir gerçek ya da tüzelkişiye doğrudan veya dolaylı olarak banka öz kaynaklarının yüzde onundan daha fazla bir oranda verilen krediler ile kabul edilen aval ve kefaletler büyük kredi sayılır ve kabul edilen aval ve kefaletler hariç olmak üzere bunların toplamı öz kaynakların sekiz katını aşamaz.

3.²⁵ Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdî kredilerin dikkate alınma oranları,

²² 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

²³ 4491 sayılı Kanun ile değişik fıkranın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

²⁴ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

²⁵ 4491 sayılı Kanun ile değişik fıkranın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

ortaklık payları ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmelerin kredi sınırlarının hesabında dikkate alınma oran, esas ve usulleri Kurulca belirlenir.

4.²⁶ Bu maddedeki sınırlar, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır.

5.²⁷ Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır.

6. Aşağıdaki kredi işlemleri bu maddedeki sınırlamalara tabi değildir.

a) Karşılığı nakit olan işlemler,

b) Hazine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono ve tahviller karşılığı yapılan işlemler,

c)²⁸ Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler,

d) Merkez Bankası ile ya da bu Banka nezdindeki piyasalarda yapılan işlemler,

e)²⁹ Kredi limitlerinin hesabında aynı kişiye yeni kredi tahsisi halinde daha önce yabancı para cinsinden verilen kredilerin müteakiben tahsis edilen kredinin kullandırıldığı tarihteki cari kurdan dikkate alınması kaydıyla, kredilerde kur değişikliklerinin doğurduğu artışlar ile vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve diğer unsurlar.

f)³⁰ Bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları

g)³¹ Özkaynak hesabında indirilecek değer olarak dikkate alınan işlemler.

h)³²

7.³³

8.³⁴

9. Bankalar;

²⁶ 4672 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir

²⁷ 4491 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

²⁸ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

²⁹ (e) ve (g) bentleri 4491 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmış, (h) bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

³⁰ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir

³¹ 4672 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir.

³² 4491 sayılı Kanun ile h bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

³³ 4491 sayılı Kanun ile metinden çıkarılmıştır.

³⁴ 4491 sayılı Kanun ile metinden çıkarılmıştır

a) Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcısına, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına, bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına ve bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde yirmibeş ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara,

b) (a) bendinde sayılanlar dışında kalan mensupları ile bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına,

c) Banka mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflara

³⁵her ne şekil ve surette olursa olsun kredi veremez, kefaletlerini kabul edemez ve tahvil ya da benzeri menkul kıymetlerini satın alamazlar. (a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzelkişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz. Bir bankanın iştirak veya kuruluşlarının yönetim ve denetim kurullarında bulunan kimselerin aynı zamanda bu bankanın mensubu olması, bu iştirak ve kuruluşun banka ile işlem yapmasına engel değildir. Banka mensuplarına aylık net ücretleri toplamının beş katını aşmamak üzere verilecek nakdi krediler ile bu kişilere yönetmelikle belirlenecek esas ve şartlar çerçevesinde kredi kartı verilmek suretiyle kullanılacak krediler ve bunlar için kabul edilecek kefaletler bu fıkra hükümlerine tabi değildir.

10. Sonradan (8) ve (9) numaralı fıkra hükümlerine aykırı hale gelen kredilerin altı ay içinde tasfiye edilmesi zorunludur. Kredinin vadesi konusunda önceden tespit olunmuş şartlar saklıdır.

11. Bankalar açacakları krediler ve verecekleri kefalet ya da teminatlar için, talepte bulunanlardan Kurumca belirlenecek esas ve usuller dahilinde hesap durumu almak zorundadırlar. Sermayenin yarısından fazlasına genel ve katma bütçeli dairelerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, 28/5/1986 tarihli 3291 sayılı Kanun kapsamına alınan kuruluşların sahip olduğu kurum ve ortaklıklar ve bankalar dışında kalan müşterilere açılacak krediler ve verilecek kefalet ya da teminatların Kurumca belirlenecek tutarı geçmesi halinde alınacak hesap durumu belgesi ile eki bilanço ve kâr ve zarar cetvellerinin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun Kurumca belirlenecek esaslar dahilinde 1.6.1989 tarihli 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış, denetim yetkisine sahip meslek mensupları tarafından denetlenmesi şarttır.

12.³⁶ Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurumca belirlenir. Bankaların, bu fıkra uyarınca ayırdıkları özel karşılıkların tamamı, ayırdıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

İştirakler, emtia ticareti yasağı ve gayrimenkul üzerine işlemler

Madde 12-

1. a)³⁷ 11 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankalar, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konulardaki özel kanunlara göre izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren malî kurumlar dışındaki bir ortaklığa, kendi özkaynaklarının en fazla yüzde onbeşi oranında iştirak edebilirler. Bu iştiraklerin toplam tutarı banka

³⁵ İkinci cümlesi 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir

³⁶ 4491 sayılı Kanun ile değişik fıkranın son cümlesi 4672 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

³⁷ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiş ve mevcut (a),(b),(c) ve (d) bentleri (b),(c),(d) ve (e) bentleri olarak teselsül ettirilmiştir

öz kaynaklarının yüzde altmışını aşamaz. İştirak olunan ortaklığın sermayesinin yüzde onundan az olan iştirak tutarları ve bedelsiz edinilen iştirak payları ile iştirak paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları bu sınırların hesabında dikkate alınmaz.

b) Bankalar ve sermayelerinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları iştirakleri, banka sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip olan ortakların, yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin, genel müdür ve yardımcılarının ayrı ayrı ya da birlikte sermayelerinin yüzde yirmibeşinden fazlasına sahip oldukları ortaklıklara iştirak edemezler.

c) Bir bankanın iştirak ettiği ortaklık ve kuruluşlar, sermayelerine iştirak eden bankanın hisse senetlerini satın alamazlar, rehin olarak kabul edemezler ve karşılığında avans veremezler.

d) Bankaların yurtdışında ortaklık kurmaları veya kurulmuş ortaklıklara katılmaları Kurulun iznine tabidir.

e) Bu Kanuna göre yürürlüğe konulan standart oranları gerçekleştiremeyen bankalar, mevcut iştiraklerden bedelsiz edinilen hisseler hariç, hiçbir surette yeni iştirak edinemezler.

2. Bankalar, ticaret amacıyla gayrimenkul alım ve satımında bulunamayacakları gibi basılı ve külçe halinde altın ile Kurulca uygun görülecek diğer kıymetli madenlerin alım ve satımı hariç ticaret amacıyla emtia alım ve satımı ile de uğraşamazlar, gayrimenkul yatırım ortaklıkları hariç olmak üzere münhasıran gayrimenkul ticareti yapan ortaklıklara katılamazlar ve bu konuda iş yapan gerçek ve tüzelkişilere kredi açamazlar. Bankaların edinecekleri gayri menkullerin amortismanlar düşüldükten sonraki kayıtlı değerleri toplamı öz kaynaklarının yarısını aşamaz. Bu hesaplamada yeniden değerlendirilerek gayrimenkul hesabına eklenen tutarlar yüzde elli oranında dikkate alınır. Bankaların alacaklarından dolayı edinmek zorunda kaldıkları emtia ile gayri menkullerin elden çıkarılmasına ilişkin esas ve usuller Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hesap ve kayıt düzeni

Madde 13-

1. a) Bankalar hesaplarını ve yıllık bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerini Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Kurulca belirlenecek esas ve usullere uygun şekilde tutmak, yayımlamak ve ilgili mercilere göndermekle yükümlüdür. Kurul, bu Kanunun uygulanmasını izlemek amacıyla bankalardan belirleyeceği esaslar ve örneklere uygun her türlü cetvel, rapor ve mali tablolar istemeye, uluslararası ilke ve standartları da dikkate alarak mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart oranları, bu oranlar ile mali tabloların gerekli görüldüğü takdirde yayımlanmasına ilişkin esas ve usulleri, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşlerini alarak tespiti yetkilidir. Bankalar bu cetvel, rapor ve mali tabloları Kuruma tevdi etmek ve tespit edilecek oranlara uymak zorundadır.

b) Bankalar işlemlerini kayıt dışı bırakamazlar ve gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirmezler. Bankalar kanuni ve yardımcı defterleri ile kayıtları, şubeleri yurtiçi ve yurtdışındaki muhabirleri ile hesap uygunluğu sağlamadan bilançolarını kapatamazlar.

2. Bankaların genel kurullarına sunacağı yıllık bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylanması şarttır. Bağımsız denetim kuruluşlarının kurulmasına, çalışmalarına, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulmasına ilişkin esaslar Merkez Bankası ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin görüşü alınarak Kurulca düzenlenir. Bağımsız denetim

kuruluşları, bu Kanun uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar.

3. Kurul, yayımlanan bilanço veya kâr ve zarar cetvelinin gerçeğe aykırı olduğunun veya kamuya gerçeğe aykırı bilgi verildiğinin tespiti halinde, bilanço veya kâr ve zarar cetvelinin düzeltme beyanı ile birlikte aynı gazetelerle yeniden yayımlanması da dahil olmak üzere mevduat sahiplerinin yanıtılmasına karşı gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

4.³⁸ Bankalar, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Kurulca tespit edilecek kapsam ve uygulama esasları çerçevesinde, doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları ve/veya ortakları ile bu ortakların doğrudan veya dolaylı olarak sahip veya yönetim ve denetimine hakim oldukları mali ve mali olmayan ortaklıkların hesaplarını konsolide ederek konsolide mali tablolar hazırlamak zorundadır. Bu Kanuna göre yürürlüğe konulan standart oranlar bankalarca Kurul tarafından belirlenecek esas ve ilkeler çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır. Kurulca hesapları hazırlanacak konsolide mali tablolar kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden bu kapsamda istenen her türlü bilgi ve belgeleri ilgili bankalara ve Kuruma vermekle yükümlüdür.

5. Bankalar 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aldıkları yazılarla faaliyetleri ile ilgili belgelerin asıllarını veya mümkün olmadığı hallerde sıhhatlerinden şüpheyi davet etmeyecek kopyalarını ve yazdıkları yazıların makine ile alınmış suretlerini tarih ve numara sırası ile düzenleyerek usulleri dairesinde saklamak zorundadırlar. Bu belgelerin Kurulca tespit olunacak usûl ve esaslar çerçevesinde mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklanmaları mümkündür. Bankaların yönetim kurulu kararları ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin müdürler kurulu kararları, aralarında açıklık bırakılmamak ve satır aralarında çıkıntı olmamak şartıyla, tarih ve numara sırasıyla 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun defterlerle ilgili hükümleri gereğince onaylanmış müteselsil sayfa numaralı ayrı birer deftere metnin doğruluğundan hiçbir şekilde şüpheyi davet etmeyecek şekilde günü gününe kaydedilir ve her kararın altı üyeler tarafından imza olunur. İş hacimleri büyük olan bankalarda Kurumun izni ile ve yıl sonlarında ciltletirilmeleri kaydıyla karar defterleri yerine yaprakları noterce tasdikli ve müteselsil sıra numaralı ayrı kalamoza kullanılabilir.

Denetlemeler sonucunda alınacak tedbirler

Madde 14-

1.

Denetlemeler sonucunda bu Kanuna ve bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara ve yapılan düzenlemelere, bankacılık ilke ve teamüllerine aykırı ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikte işlemlerin tespit olunması halinde Kurum, sorumluları hakkında yapılacak cezai işlem saklı olmak üzere, vereceği süreler içinde söz konusu işlemlerin düzeltilmesi ve tekrarına meydan verilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgili bankayı uyarır. Banka, verilen süreler içinde Kurumca istenen tedbirleri almak ve aldığı tedbirleri Kuruma bildirmek zorundadır. İstenen tedbirlerin alınmaması veya bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikteki işlemlerin tekrarı halinde Kurul, işlemlerin mahiyet ve önemine göre;

a) Yönetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurula üye atamak,

³⁸ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

b) Bankanın faaliyetlerini, faaliyet türleri itibarıyla tüm teşkilatını veya gerekli görülecek şubelerini veya muhabirlerle ilişkilerini kapsayacak şekilde kısıtlamak,

c) Bankanın mevduat sigortası primlerini yükseltmek veya kabul ettiği mevduatı yüzde yüz oranına kadar karşılığa tabi tutmak,

³⁹da dahil olmak üzere bankanın emin bir şekilde çalışmasına ve mevduat sahiplerinin korunmasına yönelik her türlü tedbiri almaya ve uygulamaya yetkilidir. Bu maddeye göre Bankalara atanacak yönetim kurulu üyelerinin ücretleri Kurulca tespit olunur ve Kurumdan karşılanır.

2.40

a) Kurum, bir bankanın varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

aa) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması,

ab) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

b) Kurum, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

ba) Kar dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarının huzur hakkı, ikramiye, prim, ayni ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması,

bb) Zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması,

bc) Verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

3.⁴¹

Kurum, bir bankanın;

a) Bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığını, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan bulunmadığını ya da mali bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğunu,

b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini,

³⁹ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁴⁰ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁴¹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

c) Bu madde hükümlerinin uygulanmasında Kurulca belirlenecek değerlendirme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığını,

d) Faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini,

tespit ettiği takdirde, Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan kararla temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir.

4.⁴²

Kurum, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir.

5.⁴³

a) Fon, (3) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

aa) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleri ile birlikte sigortaya tabi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

ab) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine tekabül eden zararlarını devralmaya

ac)⁴⁴ Devralınan zararlar sonucunda hisselerinin tamamına sahip olunamaması halinde, zararın ödenmiş sermaye tutarından düşülmesi suretiyle hesaplanacak sermaye esas alınmak üzere bulunacak hisse bedelinin Fon Kurulunca belirlenecek süre içinde banka hissedarlarına ödenmesi karşılığında hisselerini devralmaya,

yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

Hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda bu Kanunun 16 ncı maddesinin 2 ve 3 numaralı fıkraları uygulanmaz. Bu Kanunun 16 ve/veya 17 nci maddelerine göre iflas masaları kurulması halinde, Fon ödediği tutar kadar bunlara **imtiyazlı alacaklı** sıfatıyla iştirak eder.

⁴² 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁴³ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁴⁴ 4743 sayılı Kanun ile eklenen (ac) alt bendi 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

b) Fon, (4) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

ba) Anılan fıkarda belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ve hisselerin Kurulca uygun görülecek gerçek ve tüzel kişilere devredilmesini istemeye,

bb) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzelkişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

bc) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurtdışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye

yetkilidir.

Bu bend hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu bend hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. Fonun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

Bu maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği takdirde bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın bu ortaklara ait hisseler Fona intikal eder. Bu kaynaklar veya uğranılan zarar, verilen süre içinde iade veya tazmin edilse dahi uğranılan zararın özkaynakları aştığının tespiti halinde ise bankanın hisselerinin tamamı başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

c)⁴⁵ Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların Fon tarafından borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması halinde Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kağıtlar, eğitime katkı payı hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır. Borçlu tarafından ödenmesi gereken tahsil harcı dahil her türlü vergi, resim, harç ve masraflar Fon alacağından mahsup edilemez. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz. Ayrıca, alacağı karşılık menkul veya gayrimenkul bir malın rızaen veya icraen

⁴⁵ 4672, 4743 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiş şeklidir.

Fon tarafından veya yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar tarafından satın alınması halinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç (eğitime katkı payı hariç) ve döner sermaye ücreti gibi malî yükümlülükler aranmaz. Bu bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması ve her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve tehir-i icra taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu alacaklara ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

⁴⁶Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, yukarıda belirtilen işlemler nedeniyle kendi aralarındaki ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle aralarındaki işlemler nedeniyle düzenlenen sözleşmeler, belgeler ve sair kağıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi ya da yeni bir itfa planına bağlanması, alacakların teminatlandırılması, teminatların devir alınması, tarafların sulh ve/veya ibra olması ve/veya her ne nam altında olursa olsun herhangi bir işleme tabi tutulması nedeniyle düzenlenen kağıtlar ve/veya belgeler her türlü vergi, resim ve harçlar ile özel kanunları ile hükmolunan mali yükümlülüklerden müstesnadır. Bu hüküm üçüncü kişiler yönünden, Fonun ve/veya Fona intikal eden bir bankanın ve/veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerinin alacaklarının tahsili ile ilgili işlemlere taraf olmaları halinde uygulanır.

d)⁴⁷ Bankalar ile Fon ve bankaların iflas idareleri tarafından açılacak hukuk davalarına asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde, bu davalar (1) ve (2) numaralı asliye ticaret mahkemesinde görülür.

⁴⁸Bankalar ile Fon ve bankaların iflas idareleri tarafından muamele merkezi veya ikâmetgahı İstanbul İli sınırları içinde olan kişiler aleyhine açılacak hukuk davaları ile borçlular hakkında açılacak iflas davalarına İstanbul (1) ve (2) numaralı Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından bakılır. İflas davası açılması halinde, bu mahkeme, hakkında iflası istenen borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine borçlu aleyhine iflas davası açıldığını bildirir.

6.⁴⁹

Fon, (5) numaralı fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

a) Gerektiğinde mali ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı isteklisi bulunan başka bir bankayla birleştirmeye,

b)⁵⁰ Mali sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Fon Kurulunca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; mali bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini artırmaya, Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kanuni karşılık yükümlülüklerini cezai faizlerini de kaldırmak suretiyle

⁴⁶ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁴⁷ 4672 ve 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

⁴⁸ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

⁴⁹ 4491 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁵⁰ 4672, 4743 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiş şeklidir.

ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, banka kayıtlarına göre gerçek bir muameleye dayandığı tespit edilen doğmuş veya doğacak borçlarını garanti etmeye her türlü alacak ve varlıkların nakde tahvilini kendisi sağlayabileceği gibi, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar veya üçüncü kişiler aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye

c)⁵¹ Hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesine imkan bulunmaması halinde, (a) ve (b) bentlerindeki yetkileri yanında, bu fıkradaki sınırlamalarla bağlı olmaksızın, varlık ve yükümlülüklerini devralmaya ve/veya varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlemi yapmaya,

ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5) numaralı fıkranın (aa) alt bendi hükümlerini uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra ve (5) numaralı fıkra hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

Fon bu fıkra ile kendisine verilmiş olan görevleri doğrudan veya Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanan, kuruluşu ve sermaye artırımını 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 23.2.1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi hükmünden muaf ve sermayesinin tamamına sahip olduğu kamu tüzel kişiliğini haiz bir şirket aracılığı ile de gerçekleştirebilir.

⁵²Fon, bu fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankaların, ekonomik değeri olan iştirakleriyle ilgili olarak 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaksızın yapılacak sermaye artırımları da dahil olmak üzere, yeniden yapılandırma amacıyla Fon Kurulunca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde kaynak sağlamak da dahil gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

7.⁵³

Fon, bu madde hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin güvenliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu amaçla sınırlı olmak üzere kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

Fon tarafından bu maddede yazılı tedbirlerin alınması amacıyla kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fonca yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanunun 7 nci maddesi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile devir ve birleşmeye tabi tutulacak bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının % 20'yi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 nci maddeleri uygulanmaz, kuruluşu ilişkin Karar Resmi Gazete'de yayımlanır ve banka Kurumun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde hükümleri uyarınca kurulan bankaya geçici bir süreyle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni verilir ve bankaya verilen izin süresi içinde bu Kanunun 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller

⁵¹ 4743 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁵² 4743 sayılı Kanun ile eklenen paragraf 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁵³ 4491 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

dahilinde üçüncü kişilere devredilir. Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Kurul tarafından uzatılabilir. Bankaya geçici bir süreyle verilen bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni devir halinde sürekli hale getirilir. (5) numaralı fıkra hükümlerine göre Fona intikal eden hisseler bu Kanunun 7 ve 8 inci maddesindeki hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

⁵⁴Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait olan bir bankanın hisselerinin üçüncü kişilere devir veya intikali halinde banka tarafından, bankanın eski ortakları, yöneticileri ve denetçileri hakkında açılmış olan dava ve takiplere Fon tarafından kanunî halef sıfatıyla kaldığı yerden devam olunur. Bu dava ve takipler sonucunda hükmolunacak tutarlar Fona ait olur. Bu bankaların başka bir bankaya devredilmesi ya da başka bir bankayla birleşmesi, hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesi ya da tasfiyelerine karar verilmesi hallerinde, bu işlemlerin tamamlanmasını takip eden iki yıl içinde, bankanın sorumlulukları tespit edilen yönetim kurulu eski üyeleri ile eski denetçileri aleyhine, varsa ibralarının iptali ve işlemleri nedeniyle verdikleri zararın Fon adına tazmini istemiyle, Fon tarafından 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine istinaden dava açılabilir.

Bu madde hükümleri uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararları Resmi Gazetede yayımlanır.

55 Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

Madde 15-

1.⁵⁶

Bankalardaki tasarruf mevduatı kamu tüzelkişiliğini haiz Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından sigorta edilir. Fon, 14 üncü madde hükümlerine göre hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri de yapmakla görevli ve yetkilidir.

2.

Fonun kaynakları;

a) Sigorta primlerinden,

b) 10 uncu maddeye göre zamanaşımına uğrayan mevduat, emanet ve alacaklardan,

c) Kuruluş izni verilen bankaların kurucularının 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Fona yatıracakları sisteme giriş payından,

d) 8 inci maddenin (2) numaralı fıkrası hükümleri çerçevesinde, devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Fona yatırılacak tutarlardan,

e) Bu Kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla hükmolunacak adli para cezaları ile idari para cezalarının yüzde ellisinden,

⁵⁴ 4672 sayılı Kanun ile eklenen paragrafın son cümlesi 4743 sayılı Kanun ile eklenmiştir

⁵⁵ Madde 15'de 5020 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeler ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

⁵⁶ Fıkranın son cümlesi 4491 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

f) Fon mevcudunun gelirleri ile sair gelirlere

oluşur.

⁵⁷Olağanüstü hallerde Fon, Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen verilmek üzere özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir. Fon, yaptığı borçlanmalar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Mali yıl bütçe kanunlarında yer alan borçlanma ile ilgili hükümler bu senetler için de geçerlidir. Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen ihraç edilmiş bulunan Devlet iç borçlanma senetlerinden doğan borçlar Bakanlar Kurulu kararı ile tasfiye edilebilir.

3.⁵⁸

Fon her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 14 üncü maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendi ile verilen yetkiler saklı kalmak kaydıyla, Fon kaynakları ile her türlü alacaklarının ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların; yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarından, bu ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdukları şirketlerden ve iştiraklerinden, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacaklarından Fon tarafından devralınanlar ile (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen kişilere ait olup Fon tarafından devralınan alacakların takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Fon, devraldığı alacağın takibine, alacağın devralındığı gün itibariyle banka defter, kayıt ve belgelerine göre anapara, her türlü faiz, komisyon ve sair giderlerin toplamından oluşan birikmiş alacak tutarı üzerinden başlar. Bu alacaklar, Fon tarafından devralındığı tarihten itibaren amme alacağı niteliğini kazanır ve birikmiş alacak tutarına, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır. Ancak Fon, her türlü alacakları ve devraldığı alacaklarla ilgili olarak borçlu aleyhine 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takipler ile alacağın tahsiline yönelik davalara kaldığı yerden devam edebileceği gibi, takibi devam ettirmekten ve/veya davanın takibinden sarfinazar ederek devraldığı alacağın kaldığı yerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsiline de karar verebilir. Yukarıda sözü edilen sarfinazar, haktan feragati tazammun etmez. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takibine karar verdiği alacaklarına ilişkin her türlü teminatın paraya çevrilmesinde de anılan Kanun hükümlerini uygulayabilir. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasında anılan Kanunun Maliye Bakanlığı, tahsil dairesi ve diğer makam, merci ve komisyonlara verdiği yetkileri kullanır. Bu yetkilerin kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Fon Yönetmeliğinde gösterilir. Borçlu veya borçlunun malları başka mahallerde bulunduğu takdirde, Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerini, kendi tahsilat dairesi aracılığı ile uygulayabileceği gibi, tahsil dairesi bulunmadığı hallerde talebi üzerine, uygulama o mahaldeki Maliye Bakanlığı Tahsil Dairesi tarafından yapılır. Fona borçlu olanların iflası halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 221 inci

⁵⁷ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen paragrafın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁵⁸ 4672, 4743 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilen şeklidir.

maddesindeki iflas bürosu Fon temsilcisinin katılımıyla teşekkül eder. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesindeki iflas idaresinin, Fonun talep etmesi halinde üyelerinden biri veya ikisi, Fonun göstereceği iki kat aday arasından icra tetkik mercii tarafından seçilir. Fon, bir üye seçtirmişse icra tetkik mercii diğer bir üyeyi alacak tutarı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği adaylar arasından seçer. Fon iki üye seçtirmişse, diğer bir üye icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından seçilir. Fon, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu alacakları ve 6183 sayılı Kanuna göre takip ettiği ve/veya edeceği alacakları da dahil olmak üzere bu Kanunda yazılı her türlü alacakları ile ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufla bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya ve alacağın yeniden itfa planına bağlanması da dahil olmak üzere borçlularla anlaşma yapmaya ve borçlularla yaptığı anlaşmalar kapsamında 14 ve 17 nci maddeler uyarınca Fon Kurulunca belirlenecek esas ve usuller dahilinde muhafaza tedbiri uygulayıp, uygulamamaya, dava açıp açmamaya veya açılmış bulunan hukuk davalarının yapılan anlaşma süresince durdurulmasını mahkemeden istemeye yetkilidir. ~~5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesi hükümleri, Fonun talebi üzerine Fona borçlu olanlar ile tüzel kişi borçluların kanunî temsilcileri hakkında da uygulanır.~~⁵⁹ Fon, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tâbi değildir. Fon aslen veya devir suretiyle sahip olduğu her türlü alacağının teminatını teşkil etmek üzere Türk parası ve/veya taşınmaz rehni ve/veya taşınır rehni dahil olmak üzere her türlü ayni ve şahsi teminat almaya ehil ve yetkilidir.

4.⁶⁰

Fonun karar organı Fon Kuruludur. Fon Kurulu, ilgili bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanan yedi üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan, birini de ikinci başkan olarak görevlendirir. Fon Kurulu başkan ve üyelerinin görev süreleri altı yıldır, Kurul başkan ve üyeleri gibi yemin etmedikçe göreve başlayamazlar. Görevleri sona erenler yeniden atanabilir. Kurul üyeliklerine hakim sınıftan atama yapılması halinde muvafakatı alınır. Fonun genel yönetim ve temsiliyle Fon Kurulunca alınan kararların yürütülmesi Fon Kurulu başkanına aittir. Fonun merkezi İstanbul'dadır. Fon, ihtiyaç duyulması halinde Fon Kurulu kararıyla gerekli görülen yerlerde teşkilat kurabilir. Fon, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleriyle danışma, iç denetim ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur. Fon Kurulu, yetkilerini düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulur.

Kurulun çalışma esas ve usulleri ile Başkan ve üyelerinin mali ve özlük hakları ile diğer hak, yükümlülük ve sorumluluklarına ilişkin hükümler Fon Kurulu ve bu Kurulun Başkan ve üyeleri hakkında da uygulanır. 6 ncı maddenin (2), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları, Fon, Fon Kurulu üyeleri ve Fon personeli hakkında da uygulanır.

Fon Kurulu üyeliğine atananlar ile Fon başkan yardımcılığına ve Fon daire başkanı ve daire başkan yardımcısı pozisyonlarına atananlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. Bu görevler için emeklilik açısından uygulanacak ek gösterge ve makam tazminatının tespitinde kurul/kurumdaki

⁵⁹ Anayasa Mahkemesi'nin 8.12.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 18.10.2007 tarihli ve 2007/4 E.-2007/81 K. sayılı ilamıyla iptal edilmiştir.

⁶⁰ 15/4 maddesi 4672, 4743 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiştir.

emsali görevler esas alınır. Fon Kurulu başkan ve üyeleri ile Fon personeli, görevleri esnasında veya görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar. Buna ilişkin soruşturmalar, Fon Kurulu başkanı ve üyeleri için ilgili bakanın, Fon personeli için ise Fon Kurulunun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır. Fon Kurulu başkan ve üyeliklerine atananlar, Fon Kurulunda görev yaptıkları sürede eski görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra ilgili bakan tarafından, müktesepelerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanlarının kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Fon işlemlerini yürütmede Başkana yardımcı olmak üzere Fon Kurulu kararıyla Kurum başkan yardımcısı statüsünde ve Kurum başkan yardımcılarında aranan şartları taşıyan üç Fon başkan yardımcısı atanabilir.

Fon mevcudunun kullanılış usul ve esasları ile Kanunla Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca hazırlanacak Fon Yönetmeliğinde gösterilir ve Fon giderleri Fon kaynaklarından karşılanır.

Fon; dava, alacak, takip, tahsil, yeniden yapılandırma ve diğer faaliyetleri ile ilgili olarak üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlayacağı raporlarla kamuoyunu bilgilendirir. Fon, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu özel gündemle yapılacak toplantı ile yılda iki defadan az olmamak üzere bilgilendirir.

Fonun görev alanı ile ilgili konularda genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idarelerde ve kamu bankalarında çalışanlar kurumlarının, hakimler ve savcılar ise kendilerinin muvafakatı ile Fonda görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenler de (8) numaralı fıkrada öngörülen bilgileri istemeye ve bu kapsamda görevlendirilen Hazine avukatları ayrıca Fona tanınan dava, takip ve tahsile ilişkin yetkileri kullanmaya, tedbirleri talep etmeye yetkilidir.

Fon Kurulunun talebi üzerine Kurum personeli Başkan tarafından Fonda görevlendirilebilir. Kurum ve Fon arasındaki bilgi, bilişim sistemleri ve benzeri alt yapı paylaşımları ile personelin bir diğerinde geçici görevlendirilme hususları Kurum ve Fon arasında yapılacak protokol ile belirlenir.

5.

a) Fon mevcudunun ihtiyacı karşılayamaması durumunda bankalardan ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri sigorta primi toplamına kadar avans alınabilir. Bu avans Kurulca belirlenecek oran üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte, doğacak prim borçlarına mahsup edilir.

b)⁶¹ Olağanüstü hallerde, Fon kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda Fonun talebi üzerine Merkez Bankasınca Fona avans verilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekil ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Fonun görüşü alınarak Merkez Bankasınca belirlenir.

6.

a)⁶² Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır.

⁶¹ 4491 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilen şeklidir.

⁶² 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

b) Bir bankanın sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip ortakları ile yönetim kurulu veya müdürler kurulu başkan ve üyelerine, genel müdür ve yardımcılara, kredi açmaya yetkili memurlarına, denetçilerine ve bunların ana, baba, eş ve çocuklarına ait o bankadaki tasarruf mevduatı sigortaya tabi değildir.

c) Bankalarca Fona ödenen primler kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider kabul edilir.

7⁶³.

a) Fon, alacağının tahsili bakımından yarar görmesi halinde ve Fona borçlu olup olmadıklarına bakılmaksızın; hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimine sahip olduğu iştiraklerinin, bu bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran tüzel kişi ortaklarının, gerçek ve tüzel kişi ortaklarının yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulundurdukları şirketlerin ortaklarının, bu şirketlerde sahip oldukları hisselerinin tamamına ve/veya bir kısmına ilişkin temettü hariç, ortaklık hakları ile bu şirketlerin yönetim ve denetimini devralmaya ve şirket ana sözleşmesinde belirlenen yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyelerinin sayılarıyla bağlı kalmaksızın ve imtiyazlı hisselerle dayanılarak atanıp atanmadıklarına bakılmaksızın görevden almak ve/veya üye sayısını artırmak ve/veya eksiltmek suretiyle bu kurullara üye atamaya yetkilidir.

Fonun yönetim ve denetimine sahip olduğu şirketlerin ve/veya bu fıkra uyarınca yönetimini ve denetimini devir aldığı şirketlerin, Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ve müdürleri ile Fonun atadığı bu yöneticiler tarafından şirketi temsil ve ilzam ile yetkili kılınan genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdür gibi şirket çalışanları veya Fon, bu bentte sayılan gerçek veya tüzel kişilere ait şirket hisselerinin ve/veya bu şirketlerdeki lisans, ruhsat, 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükmü kapsamında geçici frekans ve kanal kullanımı ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan hakları dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıklarının ve/veya bu hisselerle orantılı aktiflerinin satışını gerçekleştirmeye ve bu satışlardan elde edilen tutarları Fon alacaklarına mahsup etmeye veya şirketlerin kamu borçları ve/veya Sosyal Sigortalar Kurumuna borçları ile sair borçlarını ödemedeki kullanmaya ve bu işlemler ile ilgili kararlar almaya 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 324 üncü maddesi ile bağlı kalmaksızın yetkilidirler. Bu şirket ve iştiraklerin % 49'undan fazlası ile bunlara ait her türlü mal, hak ve varlıklar, gayrimenkullerle ilgili özel kanunlarındaki kısıtlamalar saklı kalmak kaydıyla yabancı gerçek ve tüzel kişilere satılabilir. Fon alacaklarının tahsilini teminen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca haczedilen aktif değerler ile lisans, ruhsat ve imtiyaz sözleşmelerinden doğan haklar ve bu varlıkların ferî veya mütemmim cüzü niteliğindeki sözleşmelerden doğan, ancak başlı başına iktisadi değeri olmayanlar da dahil olmak üzere diğer tüm hak ve varlıkları bir araya getirerek ticari ve iktisadi bütünlük oluşturarak alıcısına geçişini sağlayacak şekilde satışına, hacizli malların birden fazla borçluya ait olması ve/veya birden fazla alacaklının haczi olması halinde de satışı yaptırmaya, ihale bedelinin ödenme şeklini, para birimini, alıcıların sahip olması

⁶³ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir. 5020, 7189, 5228 ve 5354 sayılı Kanunlar ile değiştirilen şeklidir.

gereken şartları, ödeme tarihini ve ihalenin sair usul ve esasları ile satış şartlarını 6183 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın belirlemeye, satışa konu ticari ve iktisadi bütünlüğü alacağına mahsuben satın almaya, satışa konu varlıkların ait olduğu şirketlerin teknik bilgi, yazılım, donanım, ekipman, mal ve hizmet alımından doğan geçmiş dönem borçlarını ihale bedelinden ödemeye veya ihale alıcısına ödetmeye Fon Kurulu yetkilidir. Fon Kurulu, satış kararıyla birlikte, bu satışı gerçekleştirmek üzere en az üç kişiden oluşan bir Satış Komisyonu oluşturur ve başkanını belirler. Satış Komisyonu, toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplam üye sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Ticarî ve iktisadî bütünlüğün muhammen bedeli, Satış Komisyonu tarafından, uzman gerçek veya tüzel kişilerin kıymet takdiri raporu dikkate alınarak, daha önce bütünlüğü oluşturan varlıkların ayrı ayrı kıymet takdirlerinin yapılmış olması ile bağlı olmaksızın düzenlenecek rapor çerçevesinde Fon Kurulu tarafından belirlenir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzlar üzerinde birden fazla kişinin aynî veya şahsî hakkının bulunması veya bunların mülkiyetinin birden fazla kişiye ait olması durumunda, bu mal, hak ve/veya varlıkların değeri ayrı ayrı tespit edilir. Bu madde hükümleri uyarınca yapılacak satış sürecinde, satış ilânının Resmi Gazetede yayımlanması ilgililere yapılacak tebliğ hükmündedir. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturduğuna karar verilen mahcuzların satışı, kapalı zarf veya açık artırma usullerinden biri veya ikisi birlikte uygulanmak suretiyle yapılır. Bundan sonra, Fon Kurulunun gerekli görmesi halinde ihalelere, pazarlık usulü ile devam edilebilir. Bu usullerden hangisinin uygulanacağına, ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mal, hak ve varlıkların nitelikleri dikkate alınarak Fon Kurulu tarafından karar verilir. İhale bedelinin dağıtımına esas sıra cetveli Satış Komisyonu tarafından düzenlenir. İhalenin sonuçlanması, Fon Kurulunun onayına bağlıdır. Bu hüküm uyarınca yapılan satışlarla ilgili ihalenin feshi davaları, Fonun merkezinin bulunduğu yer idare mahkemelerinde görülür. Ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturulmasına karar verilmesinden itibaren iki yıl içerisinde ticarî ve iktisadî bütünlük oluşturan mahcuzların, Fonun izni olmaksızın imtiyazlı alacaklılar dahil üçüncü kişiler tarafından muhafaza altına alınması ve satışı talep edilemez, mahcuzların maliklerinin iflasına karar verilemez, ilgili takyidatlar hakkında zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemez. Yukarıdaki hüküm çerçevesinde telekomünikasyon, enerji, ulaşım, radyo, yazılı ve görsel medya ve diğer sektörlerdeki, yönetim ve denetimi veya hisseleri Fon tarafından devir alınan şirketlere tanınmış imtiyaz sözleşmesi, lisans, ruhsat, işletme izni, ön izin, yayın izni, 3984 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesi hükmü kapsamında geçici frekans ve kanal kullanımı ve benzeri izinlerin yeni alıcıları adına devri ve tescili işlemleri, Fonun bildiri üzerine ilgili kurum, kuruluş ve üst kurullarca, gerekli bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip başkaca bir işleme gerek kalmaksızın en fazla bir ay içinde tamamlanır. Bu hüküm uyarınca yapılacak satışlara ilişkin diğer esas ve usuller Fon tarafından çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Fon tarafından atanan yöneticilerin, şirketlerin sermayesini kaybetmesinden ve/veya borca batık olmasından dolayı mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülükleri yoktur. Bildirimde bulunmaktan dolayı bu şahıslar hakkında İcra ve İflas Kanununun 179, 277 ve devamı maddeleri ile 345/a maddesi hükümleri uygulanmaz ve Türk Ticaret Kanununun 341 inci maddesi uyarınca şahsî sorumluluk davası açılmaz. Yönetim ve denetimi Fon tarafından devir alınmamış şirketlere Fon tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile müdürler, ortaklar genel

kurulunca görevden alınamayacağı gibi ibra edilmeyerek haklarında görev yaptıkları dönem veya dönemler dışında şahsi sorumluluk davası da açılmaz. Bu bentte yer alan hükümler çerçevesinde, varlıkları ticari ve iktisadi bütünlük kapsamında satılan şirketlerin kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullara olan ve satış tarihine kadar tahakkuk etmiş borçları satış bedelinden garameten tahsil edilir. Garama ile dağıtım sonrasında bakiye borç kalması, lisans, ruhsat, imtiyaz sözleşmesi, geçici frekans ve kanal kullanımı ve benzeri hakların devri ve yeni alıcısı tarafından işletilmesi için gereken ve kamu kurum, kuruluşları ve üst kurullarca yapılması gereken devrin tescil ve nakli işlemine engel teşkil etmez.⁶⁴

b) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının veya yöneticilerinin, yönetim kurulu, kredi komiteleri, şubeler, diğer yetkili ve görevliler aracılığıyla veya sair suretlerle banka kaynaklarını ve varlıklarını doğrudan veya üçüncü kişilere rehnetmek, teminat göstermek, ekonomik gücü olmayan kişilere kredi vermek, karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi kullandırmak, yurt içi veya yurt dışı banka ve malî kuruluşlar nezdinde depo veya sair adlarla hesap açtırmak veya bu hesapları teminat göstermek ve sair şekillerde kullanmak suretiyle veya başkaca dolanlı işlemlerle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, mal, her türlü hak ve alacakların temininde kullanılan banka kaynakları ve varlıkları nedeniyle doğan alacak Fon alacağı sayılır. Bu alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Fon, bu para, mal, her türlü hak ve alacaklara ihtiyati haciz koymaya, muhafaza altına almaya ve bunlardan değeri Fon tarafından belirlenemeyenleri 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesine göre kurulan takdir komisyonlarının Fon tarafından belirlenecek kurum ve kuruluşlarca hazırlanacak raporları da dikkate alarak tespit edeceği değeri üzerinden, alacağına ve/veya bu bankaların Fon tarafından devralınan zararlarına mahsuben devralmaya yetkilidir. Bu alacaklara zararın ve/veya alacağın doğmasına sebebiyet veren haksız işlemin yapıldığı tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır.

(a) ve (b) bentlerindeki yetki, banka hisselerinin kısmen veya tamamen üçüncü kişilere satış, devir veya intikalinden sonra da kullanılabilir.

Fon tarafından bu fıkra hükümlerine istinaden tesis edilen işlemlere karşı idari yargı mercilerinde açılan davalarda mahkemelerce yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için teminat aranmaz.

Fon tarafından bu madde* hükümlerine istinaden yapılacak işlemlerde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu fıkra ile Fona tanınan yetkiler Fon tarafından başkaca bir işleme gerek olmaksızın Fonun karar alması ile tekemmül eder. Yapılan işlemlerden tescile tabi olanlar Fonun talebi üzerine tescil ve gerektiğinde ilân olunur.

⁶⁵Fon alacaklarından; yönetim ve denetimi Fona geçen ve/veya bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından

⁶⁴ 5354 sayılı kanun ile değiştirilmiştir. (Fıkranın (a) bendinin ikinci paragrafı daha önce 5189, 5228 sayılı Kanunlarla da değişikliğe uğramıştır)

* Danıştay Birinci Dairesinin yukarıdaki hükmü yorumlayan ve ilgi (b) de kayıtlı talimat formu ile kurumumuza gönderilen yukarıdaki kararının hüküm kısmı özetle şu şekildedir: "...Yasama organınca aynı fıkra içinde düzenlenen ve birbirini takip eden üçüncü alt bentte "...bu fıkra hükümlerine istinaden tesis edilecek işlemlere...", dördüncü alt bendin

kaldırılan bankalar ile tasfiyeye tabi tutulan veya tasfiye işlemi başlatılan bankaların kaynağını kullanmış olmasından dolayı Fona borçlu olması kaydıyla Fona intikal eden bir bankadan ilk kredinin ve/veya banka kaynağının kullanılmasından sonra, bu bendin birinci cümlesinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilerin, edindikleri ve/veya bu suretle üçüncü kişilere edindikleri para, her türlü mal, hak ve alacaklarının banka kaynağı kullanılmak suretiyle edinildiği ve/veya edindirildiği kabul edilir ve bu gerçek kişiler ile tüzel kişiler tarafından edinilen para, her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında bu fıkra hükümlerini uygulamaya Fon yetkilidir. Bu suretle edinildiği ve/veya edindirildiği kabul edilen para, her türlü mal, hak ve alacaklar üzerinde ilk kredinin ve/veya banka kaynağının kullanıldığı tarihten sonra üçüncü kişilere yapılan satış, devir ve temlik, sınırlı ayni hak tesisi gibi işlemler ile üçüncü kişiler lehine tesis edilen ayni ve şahsi tüm haklar Fona karşı hüküm ifade etmez. Bu hukuki işlemlere taraf olan tüm şahısların külli ve cüzi halefleri dahil, yukarıda belirtilen işlemlerin gerçekleşmesinden sonra edindikleri ve/veya edindikleri para, her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. Yukarıda belirtilen işlemlere taraf olan üçüncü kişiler bankanın Fona devrinden sonraki işlemler nedeniyle, bu fıkranın birinci paragrafında sayılan kişiler ise bankanın Fona devrinden önceki ve/veya sonraki işlemler nedeniyle **iyiniyet iddiasında bulunamazlar.**⁶⁶ Bankanın Fona devrinden önce satış, kira, devir ve temlik gibi işlemler ile ayni ve şahsi hak tesisine ilişkin işlemlere taraf olan üçüncü kişiler iyiniyetli olduklarını kanıtlamak zorundadırlar.

⁶⁷Bu fıkranın (a) bendinin birinci cümlesinde ve bu bendin birinci cümlesinde sayılan gerçek ve tüzel kişilerin yönetim ve/veya denetimindeki şirketlerde ve/veya işletmelerinde iş akdine bağlı ve/veya bağlı olmaksızın geçici ve/veya sürekli olarak istihdam edilen şahısların kurucusu, ortağı, yöneticisi veya denetçisi olduğu şirketlerin; bir iş akdine bağlı olmaksızın, yukarıda sayılan şahısların vekaleten ve/veya ticari mümessil ve/veya ticari vekil sıfatıyla ve/veya vekaletsiz iş görme hükümleri gibi herhangi bir hukuki ilişkiye dayanarak geçici ve/veya sürekli olarak temsil eden şahıslar ile temsil ettikleri gerçek ve/veya tüzel kişilerin; bu bentte belirtilen şahıslar dışındaki ve/veya bunlar tarafından kurulan şirketlere bankacılık mevzuatına ve/veya teamüllerine uyulmadan ve/veya teminatsız ve/veya yetersiz teminat ile kredi kullandırılan ve/veya genellikle faaliyet yeri olarak aynı adresi kullanan ve/veya yapılan sözleşmelere cayma hakkı ve/veya borcun nakli gibi hükümler koymak suretiyle kullandıkları kredileri ve/veya banka kaynaklarını bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ve/veya dolaylı olarak tek başına ve/veya birlikte elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişilere ve/veya bunların ve/veya bankanın iştiraklerine ve/veya doğrudan veyahut dolaylı bağı bulunan şahıs ve şirketlere yukarıdaki bentlerde sayılan gerçek veya tüzel kişilere aktarılmasını sağlayan gerçek veya tüzel kişilerin kullanmış oldukları krediler ve/veya banka kaynakları bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ve/veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklar tarafından kullanılmış banka kaynağı sayılır ve bu şahıslar ile edindikleri ve/veya üçüncü kişilerce edindikleri para, her türlü mal, alacak ve haklar hakkında bu fıkra hükümleri uygulanır.

birinci cümlesinde”...bu madde hükümlerine istinaden tesis edilecek işlemlere...”, aynı bendin üçüncü cümlesinde de “Bu fıkra ile Fona tanınan yetkiler...” ibarelerine yer verildiği görülmekte olduğundan”...bu madde...” ibaresinin “bu fıkra ibaresi şeklinde yorumlanması olanağının bulunmadığı değerlendirilmektedir.”“Bu durumda, anılan Yasanın 15 inci maddesinin 7 numaralı fıkrasının (b) bendinin dördüncü alt bendi hükmünün, 15 inci maddenin tamamında öngörülen işlemler için uygulanacağı sonucuna varılarak, dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 24.12.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.”

⁶⁵ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁶⁶ “iyiniyet iddiasında bulunamazlar” ibaresi Anayasa Mahkemesi’nin 20.1.2011 tarih ve 2009/53 E.-2011/19 K. sayılı ilamıyla iptal edilmiştir.

⁶⁷ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

8⁶⁸.

Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu madde kapsamına giren işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Fon tarafından istenecek her türlü bilgiyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar.

9⁶⁹.

a) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar ve takibi şikayete bağlı suçlar dahil olmak üzere açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsî haklar dahi Fona ait olur.

b) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, **2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz.**

70c) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zamanaşımı ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren Fon bakımından **üç ay süre ile durur.**

d) Bu Kanunun uygulanmasına veya alacağın tahsiline ilişkin olarak Fonun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan ihalelere iştiraklerinde teminat şartı aranmaz.

~~71e) Fon tarafından başlatılan ve/veya Fona intikal eden bankalardan devir alınan takiplerde borçlular tarafından yapılan tüm itirazlar satış dışında takip işlemlerini durdurmaz.~~⁷²

Açılan ihalenin feshi davasının davacı aleyhine sonuçlanması halinde dosyaya yatırılan teminat sıra cetvelinde pay düşen alacaklılara garameten ve derhal ödenir.

⁶⁸ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁶⁹ 4672 sayılı Kanun ile eklenen fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri 4743 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁷⁰ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁷¹ 15/e bendi 5020 sayılı Kanun ile eklemiştir.

⁷² 4389 sayılı Kanununun EK 5.Maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 6.11.2008 tarih ve 2004/95 E.-2008/156 K.

sayılı ilamıyla iptal edildiğinden, 15/9/e bendininin, Ek 5.madde kapsamına giren bankalar yönünden uygulama olanağı kalmamıştır.

Fonun alacaklısı olduğu icra dosyalarında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ödenmesi gereken satış bedelleri sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin teminatsız olarak ödenir.

⁷³10.

Fon alacaklarının tahsilini teminen, Fon tarafından bu Kanun hükümleri çerçevesinde açılan davalarda verilen tedbir kararları uyarınca üzerine tedbir konulan para, her türlü mal, hak ve alacaklar, bu davalara konu alacakların yasal teminatını oluşturur ve karar kesinleşinceye kadar devam eder. Mahkemece karara bağlanan alacaklar tedbir konulan para, mal ve her türlü hak ve alacakların bedelinden bankanın Fona devrinden önce diğer bankaların ve üçüncü kişilerin lehine tesis edilmiş ve muvazaalı bulunmadığı ilgili tarafından ispat edilmiş sınırlı aynı haklar ile işçi alacakları ve nafaka alacakları dışındakiler imtiyazlı alacak olarak öncelikle tahsil olunur.

Hazine alacağı

⁷⁴Madde 15/a.-

Fon alacaklarından; yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankaların yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak elinde bulunduran ortaklarının kendi lehine kullandıkları her türlü banka kaynakları ve her ne ad altında olursa olsun kendilerine ait yurt içi ve yurt dışı şirket, finans kuruluşu, off-shore bankalara aktardıkları banka kaynakları ile eşleri, çocukları ve evlatlıkları ve bunların diğer kan ve kayın hısımları adına açılmış krediler ile bunlara aktarılan her türlü kaynak aktarımları veya bankaların hakim ortaklarının kendilerine veya şirketleri ile iştiraklerine rayiç bedelin altında ve muvazaalı yapılmış tüm devir ve temlikler, üçüncü kişilere yapılmış her türlü taşınır ve taşınmaz rehni ve ipotek gibi sınırlı aynı haklar ve bunlardan elde edilen nemalar, iştiraklerine ve bağlı şirketlerine aynı bankanın el değiştiren ortaklarının birbirlerine verdiği krediler ile aynı şekildeki bankaların karşılıklı birbirlerine verdikleri krediler, bankaya ve grup şirketlerine yüksek bedelle satılmış tüm mal, hisse ve hizmetlerden veya bunlardan ve benzerlerinden elde edilen nemalar, uzun süreli kiralama veya finansal kiralama yolu ile kendisine aktarılan kaynak ve hizmetler, bankanın yönetim ve denetim döneminde yeterli ticari faaliyeti olmaksızın kaynak aktarımı amacıyla kurulmuş şirketlere verilen krediler ile bunlara aktarılan kira ve hizmet bedellerindeki nemalar, yurt dışı banka ve finans kuruluşları ile yapılan inanca işlemler yolu ile aktarılan her türlü kaynaklar, bankalarının off-shore bankalarındaki yargı kararları nedeniyle ödedikleri mevduatları ve off-shore bankaların bankaya izinli veya izinsiz aktardığı off-shore mevduatlar, bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları, müdürlerinin kendileri, eşleri ve çocukları, evlatlıkları ile bunların diğer kan ve kayın hısımlarına aktarılan her türlü kaynakların tümü başkaca bir işleme gerek olmaksızın **Hazine alacağı haline gelmiş sayılır**. Fon Kurulunun talebi üzerine görevlendirilen Hazine avukatlarının da takip edilebilir.

Yukarıdaki fıkra hükümleri borsadan hisse alan küçük pay sahibi ortakları ile Türk Ticaret Kanunu ve özel kanunları hükümleri gereğince yüzde birin altında zorunlu hisse olarak yönetimde ve denetimde görev alanlardan iyiniyetli olanlar hakkında uygulanmaz.

⁷³ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁷⁴ 15/a maddesi 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir. Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

Bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları ve şube müdürleri ile yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının kendileri, eşleri, çocukları ve evlatlıkları ve bunların diğer kan ve kayın hısımları ile yapılan veya yapılacak olan yeniden yapılandırma anlaşmaları çerçevesinde Fonun alacakları da Hazine alacaklarındandır.

Yukarıdaki fıkralar hükümleri gereğince açılmış ve açılacak her türlü davalara adli tatilde de bakılır, bu davalarda **bilirkişiler resmi kurum ve kuruluşlarda görev yapanlar arasından seçilir**, duruşmalara otuz günden fazla ara verilmez.

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasının sonuçları **Madde 16-**

1. Bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde yönetim ve denetimi Fona intikal eder.

2⁷⁵. İzin kaldırılmasına ilişkin Kurul Kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren banka hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatı durur.

3. Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankada mevduat sahipleri ile diğer alacaklıların haklarını korumaya yönelik tedbirleri alır. Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankanın 17 nci maddede sayılan ilgililerinin mal, hak ve alacaklarına Fonun talebi üzerine mahkeme tarafından teminat şartı aranmaksızın ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulabilir. Bu şekilde alınan ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava ve icra-iflas takibine konu olmaz ise kendiliğinden ortadan kalkar. Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten itibaren bankanın alacaklıları, alacaklarını temlik edemez veya bu sonucu doğurabilecek işlemleri yapamazlar. Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankadaki sigortalı mevduatı doğrudan veya ilan edeceği başka bir banka aracılığı ile ödeyerek, mevduat sahipleri yerine bankanın doğrudan doğruya iflasını ister. Bu görev ve yetki münhasıran Fona aittir. Bu şekilde yapılacak iflas isteminde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 178 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

4. İflas kararı alınması halinde Fon, iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder ve bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı iflas dairesi ve alacaklılar toplantısı ile iflas idaresi görev ve yetkilerine de sahip olarak bankayı anılan Kanun hükümleri çerçevesinde tasfiye eder.

5. İflasına hükmolunan bankanın Fona olan borçları, masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenir.

6. İflas kararı verilmeyen hallerde banka hakkında 18 inci maddenin (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanır.

7⁷⁶. Türkiye'de şubesi bulunan yurtdışında kurulu bankaların herhangi bir nedenle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkilerinin kaldırılması, faaliyetlerinin durdurulması, iflas veya tasfiyelerine karar verilmesi veya konkordato ilan etmeleri halinde, bu bankaların Türkiye'deki şubeleri hakkında da 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası

⁷⁵ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁷⁶ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

hükümleri ile bu madde hükümleri uygulanır. Bu şubelerin mevcut ve alacaklarının yurtdışına transferine ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

8. Fon, iflas masasının aktifindeki paralarla, iflas idaresi sıfatıyla tahsil ettiği paraları muhafaza ve nemalandırma hususunda 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 9 uncu sair ilgili maddelerine tabi değildir. 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü bu paralar için uygulanmaz.

9. Fon, iflas idaresi sıfatıyla ve masanın menfaatine olduğu takdirde her türlü alacaklar bakımından tahkim, sulh, kabul ve feragat yetkilerini haizdir. Müflise ait menkul ve gayri menkullerin satışında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Şahsi sorumluluk

Madde 17-

1⁷⁷. Bir bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam eden memurlarının kanuna aykırı karar ve işlemleriyle bankanın iflasına neden olduklarının tespiti halinde, bankaya verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidilerek, Fon Kurulu kararına istinaden ve Fon'un talebi üzerine doğrudan şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hüküm uygulanır.

2⁷⁸. Bu madde, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrolunan bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanır.

3⁷⁹. 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.

4. Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, alacaklı sıfatıyla Fon yürütür.

5. Bu madde hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

6. 16 ncı madde hükümleri, bu maddeye göre şahsi iflası istenenler hakkında da uygulanır.

⁸⁰İspat külfeti

Madde 17/a.-

Fon tarafından 14, 15, 15/a ve 17 nci maddeler hükümleri uyarınca açılmış ve açılacak davalar ile temettü hariç ortaklık hakları ve/veya yönetim ve denetimi Fona intikal eden

⁷⁷ 4491 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiş şeklidir.

⁷⁸ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

⁷⁹ 4491 sayılı Kanun ile eklenmiş olup, sonra gelen fıkra numaraları teselsül ettirilmiştir.

⁸⁰ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir. Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalar tarafından eski yöneticiler ve denetçiler aleyhine aslen açılan ve/veya külli halef sıfatı ile takip edilen ve/veya Fon tarafından kanuni halef ve/veya devir alanı ve temellük eden sıfatı ile takip edilen şahsi sorumluluk davalarında ispat külfeti davalılara aittir.

Bankaların devir, birleşme ve tasfiyesi

Madde 18-

1⁸¹. Türkiye'de faaliyette bulunan bankalardan birinin diğer bir veya birkaç banka ile birleşmesi veya bütün borç, alacak ve mevduatını Türkiye'de faaliyette bulunan diğer bir bankaya devretmesi, Kurulun iznine bağlıdır. İzin tarihinden itibaren üç ay içinde ilgili bankaların yetkili organlarınca karar alınarak devir veya birleşme işlemlerine geçilmediği takdirde, verilen izin geçersiz olur. Merkez Bankası, Kurulca alınacak karar üzerine devir veya birleşme işlemleri süresince bankalara mevduat munzam karşılıkları hesabından iadeler yapabilir veya bu yükümlülüklerini erteleyebilir. Bankaların bu Kanun hükümlerine göre birleşme ve devirlerinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile devir veya birleşmeye konu bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz. Birleşme ve devirlere ilişkin esas ve usuller Kurul Kararı ile çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir. Birleşme veya devir işleminin kesinleşmesini müteakip, devredilen bankanın bütün hak ve borçları ile mevduatı devralan bankaya geçer ve devredilen bankanın tüzelkişiliği sona ererek kaydı Ticaret Sicilinden silinir.

2. Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar faaliyetlerine son vermek ve bunları tasfiye etmek istedikleri takdirde, durumu Türkiye çapında basımı ve dağıtımı yapılan en az iki gazete ile ilan ve mevduat sahipleri ile alacaklılarına veya bu durumda sayılabilecek kişi ve kurumlara tebliğ ederek ellerinde bulunan aynı ve nakdi her türlü mevduat ile emanet ve cari hesap bakiyelerini ve sair borçlarını, vadeli olsalar bile vadelerini beklemeksizin iki ay içinde iadeye ve bu süre içerisinde sahibi başvurmayan aynı ve nakdi her türlü mevduat, emanet ve alacakları Kuruma tevdi etmeye mecburdurlar. Kurum, bu suretle verilen değerleri, takip eden yılbaşından başlamak üzere on yıl süre ile her yıl başında usulüne göre ilan etmek suretiyle saklar. Son ilan tarihinden itibaren altı ay içinde aranmayan bu değerler Fona gelir kaydolunur. Kurum, tasfiye işlemlerini denetlemeye ve ilgililerden gerek göreceği her türlü belge ve bilgiyi istemeye yetkilidir.

Türkiye Bankalar Birliği

Madde 19-

1. Bu Kanuna tabi bankalar faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Türkiye Bankalar Birliğine üye olmak zorundadırlar. Tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan bu Birliğin amacı;

a) Bankacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek,

b) Bankaların birlik ve bankacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak,

c) Bankalar arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla, gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak,

⁸¹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen fıkranın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

d) İlan ve reklamlarında bankaların uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak tespit etmektir.

2. Birlik, bankacılık konusundaki mevzuatı ve aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Kurumca alınması istenen tedbirleri alır.

3. Birliğin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye kuruluşları ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hakime tevdi edilir. Hakim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar; bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy, açık sayım ilkelerine göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

4. Birliğin organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı Kurulun, Birliğin görüşünü alarak yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak Birlik Statüsünde gösterilir. Bankalar, Birlik Statüsüne ve Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birliğin giderleri, Birlik Statüsü gereğince tespit olunan oy sayısına göre bankalara dağıtılır. Bankalar, kendilerine düşen masraf paylarını statüde belirtilen süre içinde yatırmak zorundadırlar. Masraf iştirak payları belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmi belge niteliğindedir.

5. Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında birlik yönetim kurulunca bir milyar liraya kadar para cezası uygulanabilir. Birlik, cezaları bir yandan ilgiliye tebliğ etmekle beraber diğer yandan gelir kaydı için Fona bildirir. Bu cezalar tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenmediği takdirde Fon tarafından 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur.

Diğer hükümler

Madde 20-

1. Bakanlar Kurulu;

a) Bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulayacakları azami faiz oranları ile sağlayacakları diğer menfaatlerin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya,

b)*(Bu fıkra Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler de değişiklik yapan 4684 sayılı kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.)*

Bakanlar Kurulu, (a) bendinde belirtilen yetkilerini Mekez Bankasına devredebilir.

2⁸². Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları ile 12 nci maddesi, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15 (2/c, d ve e bentleri

⁸² 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümleri dışındaki diğer madde hükümlerine tâbidir⁸³. Ancak, Kurum bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde bunların bankacılık işlemleri yapma izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır ve bunlar genel hükümlere göre tasfiye edilir. Bu bankaların kuruluşunda ödenmiş sermaye tutarı 7 inci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen tutarın üçte ikisinden az olamaz. Bu bankaların bankalardan ve kendi müstakrizlerinden genel esaslar dahilinde sağladıkları paralar mevduat sayılmaz.

3. 21, 22 ve 23 üncü madde hükümleri hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her biri, her yıl kısmen ya da tamamen, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyatları endeksinin iki katının gerektirdiği miktar ve sınırları geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir. Bu Kanunun 21, 22 ve 23 ncü maddelerinde yer alan maktu para cezaları ise, her yıl Ocak ayından geçerli olmak üzere, 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 298 nci maddesi uyarınca tespit edilecek yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmak suretiyle bulunacak tutarlar üzerinden uygulanır.

4. Bankaların, kimliklerini ve vergi kimlik numaralarını belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve mali hizmetleri vermeleri yasaktır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Kurumun görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca düzenlenir. Bu fıkra hükmüne ve Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelere uymayanlar hakkında, 2.4.1998 tarihli ve 4358 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmünün uygulanması bu Kanunun 24 üncü maddesinde belirlenen kovuşturma usulüne tabi değildir.

5⁸⁴. a) Kurul kararları ile miktarı beşyüzmilyar Türk Lirasını aşan Fon Kurulu kararlarına karşı açılacak idari davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür ve acele işlerden sayılır.

b) Kurul kararları ile miktarı beşyüzmilyar Türk Lirasını aşan Fon Kurulu kararları aleyhine açılacak idari davalarda yürütmenin durdurulması talebinin kabul veya reddi kararına yapılan itirazların karara bağlanmasından önce, tarafların istemi üzerine duruşma yapılmasına karar verilebilir.

6⁸⁵ a) Bu Kanunun 10 uncu maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15, 16, 17 ve 19 uncu maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri dışındaki diğer maddeleri, mevduat toplama yetkisi bulunmayan ancak, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralanması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bakımından da uygulanır. Bu Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki yasak ve sınırlamalar, özel finans kurumlarının üçüncü kişilere finansman sağlamaya yönelik faaliyetleri bakımından uygulanmaz. Kurum bu Kanun hükümleri çerçevesinde bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özelliklerini de dikkate alarak her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Ancak, Kurum bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı

⁸³ 4842 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁸⁴ 4672 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiş şeklidir.

⁸⁵ 4491 Sayılı Kanun ile eklenen fıkranın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilmiş şeklidir.

fıkralarında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde, özel finans kurumunun faaliyet izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır.

Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralanması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur.

Bu Kanunun 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde yer alan ceza hükümleri, özel finans kurumları ve görevlileri ile 22 nci maddenin (3), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçları özel finans kurumlarına karşı işleyen kişiler için de uygulanır. 22 nci maddenin (1) numaralı fıkrası, bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın özel finans kurumlarına münhasır işlemler ile uğraşan veya özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda özel finans kurumu adını kullanan, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon topladıkları, özel finans kurumlarına münhasır işlemler ile uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlilerini de kapsar. 22 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi, özel cari hesap sahiplerinin tasarruflarını ve açılan hesaba göre kâr ve zarara katılma hesap sahiplerine ödenmesi icap eden tutarları geri almalarını kasıtlı olarak engelleyen özel finans kurumlarının görevli veya ilgili mensupları hakkında da uygulanır.

b) Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde özel finans kurumlarının faaliyetlerine uygun şekilde çalışmalarını ve mesleğin gelişmesini temin etmek, malî kurum olmanın gerektirdiği vakar, disiplin ve birlik içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, özel finans kurumları arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak, ilan ve reklamlarında özel finans kurumlarının uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak tespit etmek ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri yapmak üzere tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Özel Finans Kurumları Birliği kurulmuştur. Özel finans kurumları, faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Birliğe üye olmak zorundadır.

Birlik, özel finans kurumları ile ilgili mevzuatı ve aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Kurumca alınması istenen tedbirleri alır.

Birliğin organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı Kurulun, Birliğin görüşünü alarak yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak Birlik Statüsünde gösterilir. Özel finans kurumları, Birlik Statüsüne ve Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birliğin giderleri, Birlik Statüsü gereğince tespit olunan oy sayısına göre özel finans kurumlarına dağıtılır. Özel finans kurumları, kendilerine düşen masraf paylarını statüde belirtilen süre içinde yatırmak zorundadırlar. Masraf iştirak payları belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

Birliğin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye kuruluşları ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi

yaparak listeyi ve diğ er hususları onaylar, bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy, açık sayım ilkelerine göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Birlik Yönetim Kurulunca bir milyar liraya kadar para cezası uygulanabilir. Birlik, cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil olunan cezalar Güvence Fonuna gelir kaydedilir. Bu fıkrada yer alan maktu para cezası, her yılın Ocak ayından geçerli olmak üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit edilecek yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmak suretiyle bulunacak tutar üzerinden uygulanır.

Birlik, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesabı sahibi gerçek kişilerin özel finans kurumlarındaki tasarruflarını güvence altına almak amacıyla, "Güvence Fonu" kurmakla görevli ve yetkilidir.

c) Özel finans kurumlarında gerçek kişiler adına açılan özel cari hesaplarda ve kâr ve zarara katılma hesaplarında toplanan tasarrufların güvence altına alınması amacıyla Birlik bünyesinde oluşturulan Güvence Fonu, Birlik tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulacak Güvence Fonu Yönetmeliği dahilinde, Birlik tarafından idare olunur. Güvence Fonu mevcudunun kullanılış şekil ve esasları ile özel finans kurumları nezdindeki, güvenceye tabi olacak özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarına ait tasarrufların kapsamı, tutarı, güvence priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğ er hususlar Güvence Fonu Yönetmeliğinde gösterilir. Özel finans kurumları, nezdlerindeki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarına ait tutarları bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır. Kurum, Güvence Fonu üzerinde her türlü denetimi yapmaya yetkilidir.

Güvence Fonunun kaynakları; güvence primlerinden, 10 uncu maddeye göre zamanaşımına uğrayan, özel finans kurumları nezdindeki hesap, emanet ve alacaklardan, kuruluş izni verilen özel finans kurumlarının kurucularının, 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Güvence Fonuna yatıracakları sisteme giriş payından, 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri çerçevesinde, devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, özel finans kurumunun sermayesini temsil eden hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Güvence Fonuna yatırılacak tutarlardan, bu Kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla özel finans kurumlarının görevli ve ilgili mensupları ile özel finans kurumlarına karşı işlenen suçlardan dolayı üçüncü kişilere hükmolunacak adli para cezaları ile özel finans kurumlarına uygulanacak idari para cezalarının yüzde ellisinden ve Güvence Fonu mevcudunun gelirleri ile sair gelirlerden oluşur.

Bir özel finans kurumunun sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, genel müdür ve yardımcılarının, kredi açmaya yetkili memurlarının, denetçilerinin ve bunların ana, baba, eş ve çocuklarının o özel finans kurumundaki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarında bulunan tasarrufları güvenceye tâbi değildir.

⁸⁶Özel finans kurumlarınca Güvence Fonuna ödenen primler kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider kabul edilir. Güvence Fonu gelir ve kurumlar vergisi dahil her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

d) Bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumunun yönetim ve denetimi, Birlik tarafından atanan ve beş kişiden oluşan Tasfiye Kuruluna intikal eder. Faaliyet izninin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren özel finans kurumu hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatı durur. Faaliyet izninin kaldırıldığı tarihten itibaren özel finans kurumunun alacaklıları, alacaklarını temlik edemez veya bu sonucu doğuracak işlemleri yapamazlar. Tasfiye Kurulu özel finans kurumunu genel hükümlere göre tasfiye eder. Özel finans kurumlarının tasfiye işlemlerinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bir özel finans kurumunun yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları özel finans kurumunu ilzam eden memurlarının kanuna aykırı karar ve işlemleriyle özel finans kurumu hakkında bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkra hükümlerinin uygulanmasına neden olduklarının tespiti halinde, özel finans kurumuna verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsî sorumlulukları yoluna gidilerek, Tasfiye Kurulunun talebi üzerine şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler özel finans kurumunun yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hüküm uygulanır. Bu halde, bu Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler kıyasen uygulanır. Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, Tasfiye Kurulu yürütür. Bu paragraf hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

Bir özel finans kurumunun faaliyet izninin kaldırılması halinde Birlik, özel finans kurumundaki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarındaki tutarların güvenceye tâbi kısmını bu maddenin birinci fıkrasında tanımlandığı şekilde oluşturulan Tasfiye Kurulunun onayıyla doğrudan veya Tasfiye Kurulunca ilan edilecek bir özel finans kurumu aracılığıyla Güvence Fonu mevcudundan öder ve Güvence Fonu hesabına tasfiye işlemlerine öncelikli alacaklı sıfatı ile iştirak eder. Bu şekilde meydana gelen alacak nedeniyle Güvence Fonu hesabına yapılacak ödemeler için tasfiye sonucu beklenmez.

Güvence Fonu mevcudunun ihtiyacı karşılayamaması durumunda, özel finans kurumlarından, ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri güvence primi toplamına kadar, bunun yetersiz kalması halinde ise her bir özel finans kurumunun sahip olduğu özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesapları toplamına karşılık gelen oranda ve kalan tutarı karşılayacak kadar avans alınabilir. Bu avans, özel finans kurumlarının kâr ve zarara katılma hesaplarında topladıkları fonlara özel cari hesap ve kâr ve zarara katılma hesapları toplamaları en yüksek beş özel finans kurumunca bir önceki dönemde verilen ortalama kâr payı oranı dikkate alınarak Birlikçe belirlenecek oran üzerinden hesaplanacak tutar ile birlikte, doğacak prim borçlarına mahsup edilir.

⁸⁶ 4842 Sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

e) Özel finans kurumları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ile diğer mevzuatın çekte ve teminat mektuplarına ilişkin hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümlerinin uygulanması bakımından banka addolunur.

İdari suç ve cezalar

Madde 21-

1. Kurul kararıyla ve gerekçesi belirtilmek suretiyle bankalara, bu Kanunun;

a)⁸⁷ 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümlerine aykırılık halinde iki milyar lira,

b) 9 uncu maddesinin (2), (3) numaralı fıkralarına aykırı şekilde atama yapılması veya (5) numaralı fıkrasında belirtilen kişilerin yasaklanan görevlerde çalıştırılması halinde beş milyar lira ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren on iş günü içinde aykırılığın giderilmemesi halinde bu sürenin bitiminden itibaren geçen her gün için verilmiş olan cezanın yüzde onu tutarında,

c) 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrasına aykırı şekilde şube ve temsilcilik açılması halinde on milyar lira,

d) 10 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde bir milyar lira,

e) 11 nci maddesinin (2), (3), (7) ve (8) numaralı fıkralarındaki kredi sınırlarına uyulmaması halinde iki milyar liradan az olmamak üzere aykırılık oluşturan tutarın yüzde biri ve (9) numaralı fıkrasındaki kredi yasaklarına uyulmaması halinde verilen kredinin yüzde beşi tutarında,

f) 11 inci maddesinin (11) numaralı fıkrasına aykırı davranılması halinde bir milyar lira,

g) 11 nci maddesinin (12) numaralı fıkrasına göre ayrılması gereken karşılıkların tesis edilmemesi halinde, beşyüz milyon liradan az olmamak üzere, ayrılması gereken karşılık tutarının binde ikisi; üç aydan az olmamak üzere Kurumca verilecek süre içinde aykırılığın giderilmemesi halinde ise tesis edilmeyen karşılık tutarının yüzde üçü tutarında,

h) 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki sınırlama ve yasaklamalara aykırı davranılması halinde, iki milyar liradan az olmamak üzere, aykırılık teşkil eden tutarın yüzde beşi ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde aykırılığın giderilmemesi durumunda ise bu sürenin bitiminden itibaren aykırılığın giderildiği tarihe kadar geçen her gün için verilen cezanın yüzde biri tutarında,

ı) 12 nci maddesi (2) numaralı fıkrasındaki yasaklama ve sınırlamalara aykırılık halinde, iki milyar liradan az olmamak üzere, yasaklama ve sınırlama konusu değer in yüzde onu ve cezanın tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde aykırılığın giderilmemesi durumunda ise, kredi kullandırımından kaynaklanan aykırılık hariç, bu sürenin bitiminden itibaren aykırılığın giderildiği tarihe kadar geçen her gün için verilen cezanın yüzde biri tutarında,

⁸⁷ 4672 sayılı Kanun ile değişik şeklidir.

j) 13 üncü maddesi (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (2) ve (4) numaralı fıkralarına aykırı davranılması halinde üç milyar lira,

k) 20 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca alınan kararlara ve yapılan düzenlemelere aykırı şekilde faiz alınması veya verilmesi ya da sair menfaat sağlanması halinde, bir milyar liradan az olmamak üzere, sağlanan menfaat tutarında,

l) İlgili maddelerine göre, Bakanlar Kurulu ve Kurum tarafından bu Kanuna dayanılarak alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde bir milyar lira,

idari para cezası uygulanabilir.⁸⁸

İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgili Bankanın savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir. İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, süreli ve oransal cezalar hariç olmak üzere, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekraralarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde, önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Verilen para cezaları bir taraftan ilgili bankaya tebliğ edilmekle beraber diğer taraftan tahsil ve gelir kaydı için Fona bildirilir.

2. Bu maddeye göre ceza uygulama hakkı, aykırılığın vuku bulduğu tarihten itibaren beş yıllık zaman aşımına tabidir.

3.⁸⁹ Bu Kanunun 22 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki suçları işleyenler hakkında kanuni kovuşturmaya geçilmekle birlikte, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Kurul kararına istinaden Kurumun talebi üzerine valiliklerce bunların işyerleri geçici olarak kapatılacağı gibi, ilan ve reklamları durdurulur ya da toplatılır. Bu Kanunun 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrası hükümlerine aykırı olarak yurt içinde açılan şube ve temsilcilikler hakkında (1) numaralı fıkranın (c) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılabilir.

Adli suç ve cezalar

Madde 22-

1.

Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın bankacılık işlemleri ile uğraşan veya mevduat kabul eden veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda banka adını kullanan, mevduat kabul ettikleri, bankacılık yaptıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri fiile katılma derecelerine göre üç yıldan beş yıla kadar hapis ve üç milyar liradan beş milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca Kurulun talebi üzerine, bu suçları işleyen kişilerin işyerlerinin sürekli veya bir yılı geçmemek üzere geçici olarak kapatılmasına, ilan ve reklamlarının durdurulması veya toplatılmasına mahkemece karar verilir.

2.

Bu Kanunun 10 uncu maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, mevduat sahiplerinin mevduatlarını kasıtlı olarak geri almalarını engelleyen bankaların

⁸⁸ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

⁸⁹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

görevli veya ilgili mensupları altı aydan iki yıla kadar hapis ve bir milyar lira ağır para cezası ile cezalandırılır. Bu Kanununun 14 üncü maddesi hükümlerine uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre iki milyar liradan beş milyar liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar. Şu kadar ki; bu fiiller bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara veya bunların iştirak ve kuruluşlarına yarar sağlamak amacıyla yapıldığı takdirde ağır para cezası beş milyar liradan az olmamak üzere bu yararların beş katı olarak hükmedilir.

3.

Banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirirlerse altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler. Bu fıkrada gösterilen suç, bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç katı kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca, meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece re'sen ödettilmesine hükümlenir. Zararın kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir.

4.

Fon alacaklarından; temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bir bankanın; hukuken veya fiilen yönetim ve denetimini elinde bulunduran yönetici olsun veya olmasın gerçek kişi ortakların 15/a maddesinde sayılan fiiller sonucu bankanın kaynaklarını, bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak kendilerinin veya başkalarının menfaatlerine kullandırmakla bankayı her ne suretle olursa olsun zarara uğratarak kendilerinin veya başkalarının malvarlığının artışına neden olmaları zimmet olarak kabul edilir. Bu fiilleri işleyenler hakkında on yıldan yirmi yıla kadar ağır hapis ve yirmimilyar liradan seksenmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir. Ayrıca, meydana gelen zararın Hazine alacağı olarak müteselsilen ödenmesine karar verilir.⁹⁰

5.

Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyar liradan üç milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Bu fıkrada belirtilen cezalar 13 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasında belirtilen yükümlülüğe uymayan bankaların sorumluluğu bulunan görevli ya da ilgilileri hakkında da uygulanır.

6.

Bankaların bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine, mahkemelere ve diğer resmi dairelere hitaben düzenledikleri belgelerle yayımladıkları belgelerde yapılan gerçeğe aykırı beyanlardan, işlemlerin kayıt dışı bırakılmasından veya gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmesinden, kanuni ve yardımcı defterler ile

⁹⁰ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiş, diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

kayıtlar, şubeler, yurt içi ve yurt dışındaki muhabirler ile hesap uygunluğu sağlanmadan bilançolarının kapatılmasından dolayı bunları veya bunların düzenlenmesine esas olan her türlü belgeleri imza edenler görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üç milyar liradan aşığı olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

7.

Bir bankanın itibarını kırabilecek ya da şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan ya da bu yolda asılsız haberler yayanlar için bir yıldan iki yıla kadar hapis ve bir milyar liradan iki milyar liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Bu fiilin 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununda belirtilen ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarından biri ile işlenmesi halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki milyar liradan dört milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. İsimleri belirtilmese dahi bankaların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüde yol açarak bankaların mali bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayınlayanlara iki milyar liradan dört milyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

8.

Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar görevleri sırasında öğrendikleri bankalar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve müşterilerine ait sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu yükümlülüğe uymayan kimseler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

9.⁹¹

Bankaların mensupları ve diğere görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bankalara veya müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkca yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu madde hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen kişiler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. Banka ve müşterilerine ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanır. Kredilerin takip ve kontrolü için, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konularda özel kanunlarına göre alınan izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar ile Kurum tarafından uygun görülecek şirketler arasında müşterileri ile ilgili olarak doğrudan doğruya veya en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır.

10. (7) ve (8) numaralı fıkralarda yazılı kişiler sırları kendileri ya da başkaları için yarar sağlamak amacıyla açıklarlarsa, üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasına ve üç milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkum edilmekle birlikte, fiilin önemine göre bu kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev yapmaları geçici veya sürekli olarak yasaklanır.

11. Bu Kanuna göre suç teşkil eden hareket ve fiiller başka kanunlara göre de cezayı gerektirdiği takdirde, faileri hakkında en ağır cezayı gerektiren kanun maddesi uygulanır. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun sorumluluğu gerektiren hükümleri saklıdır.

⁹¹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

Diğer kanunlara aykırılıklar

Madde 23-

1. 14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin (II) numaralı paragrafının (d) bendi ile 52 nci madde düzenlemelerine uymayan; 40 ıncı maddesinin (II) numaralı paragrafının (a) bendi uyarınca umumi dispoñibilite ve mevduat karşılıkları için tespit edilen oranları süresi içinde tesis etmeyen veya noksan tesis eden ya da (c) bendi uyarınca Merkez Bankasınca alınan ayarlama kararlarına uymayan bankaların, kurum ve kuruluşların sorumluları hakkında beşyüz milyon liradan bir milyar liraya kadar para cezası uygulanır.

2. 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 43 ve 44 üncü maddelerinde gösterilen zorunluluk ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde sorumlular hakkında 22 nci maddenin (4) ve (5) numaralı fıkra hükümleri uygulanır.

3. Bu maddenin (1) ve (2) numaralı fıkra hükümleri dolayısıyla kovuşturma yapılması, kanuna aykırılığın Merkez Bankasınca tespiti halinde bu Bankaca Kuruma bildirimde bulunulması, diğer hallerde ise bu Bankanın görüşü alınarak Kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır.

4. 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 35 inci maddesine aykırı hareket edenler 22 nci maddenin (7) ve (9) numaralı fıkraları gereğince cezalandırılırlar.

5. Diğer Kanunlarda 3182 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

Kovuşturma usulü ve para cezalarının tahsili

Madde 24-

⁹²1. Bu Kanunda belirtilen suçlara ilişkin kovuşturma yapılması Kurum veya Fon tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Ancak, 22 nci maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturmalarda Kurumun yazılı bildirimini üzerine veya gecikilmesinde sakınca görülen hallerde re'sen Cumhuriyet savcılarınca yapılır. Kurumun veya Fonda görevlendirilen Hazine avukatının başvuruda bulunması halinde, bunlar başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanırlar.

⁹³2. Cumhuriyet savcıları kovuşturmayaya yer olmadığına karar verirlerse, ilgisine göre Kurum veya Fon Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı itiraza yetkilidirler. 22 nci maddenin (3) ve (4) numaralı fıkrası kapsamında veya bu suçlarla bağlantılı olup da ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlara ait davalar, ilgili bankanın bulunduğu ilin adıyla anılan (1) numaralı ağır ceza mahkemelerinde görülür. Gerekli görülen yerlerde Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu tür suçlara bakmak üzere o yerlerdeki diğer ağır ceza mahkemeleri de görevlendirilebilir veya yeni ağır ceza mahkemesi de kurulabilir.

⁹⁴3. 22 nci maddenin (3), (7), (9) ve (10) numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı ilgili kuruluşların dava hakkı ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri saklıdır. 22 nci maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamına giren suçların kovuşturma ve soruşturmalarında aşağıdaki hükümler tatbik olunur.

⁹² 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁹³ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁹⁴ 4491 ve 5020 sayılı Kanunlar ile değiştirilmiştir.

a) 22 nci maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamına giren suçlarla ilgili hazırlık soruşturması, iş bölümü ilişkilerine göre, Cumhuriyet savcılarınca bizzat yürütülür. Bu suçlar, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsalar bile, Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.

b) Bu suçların soruşturma ve kovuşturmalarda, 30.7.1999 tarihli ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 2 ila 10 uncu maddeleri de uygulanır.

c) Bu suçlarla ilgili soruşturma ve kovuşturmalarda kolluk; soruşturma ve kovuşturma sebebiyle şüpheli, sanık, tanık, bilirkişi ve suçtan zarar görenleri, Cumhuriyet savcısının veya mahkeme naibinin veya istinabe olunan hakim emriyle belirtilen gün, saat ve yerde hazır bulundurmaya mecburdur. Bu emir, çağrılanlar hakkında kolluğa ihzar müzekkeresinde olduğu gibi zor kullanma yetkisi verir.

d) Cumhuriyet savcıları, bu suçların soruşturmasında gerekli olması halinde, geçici olarak yargı çevresi içerisinde veya dışındaki, genel bütçeli dairelere ve katma bütçeli idarelere, bütün kamu kurum ve kuruluşlarına, belediyelere, resmi ve özel bankalara ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulunabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir. Özürsüz olarak bu istemleri yerine getirmeyen sorumlu kişiler, üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

e) Soruşturmanın gerekli kıldığı hallerde, suç mahalli veya delillerin bulunduğu yerlere gidilerek soruşturma yapılır.

f) Soruşturmanın sonuçlanmasına kadar, bu suç faillerinin, her türlü mal, alacak para ve sair eşyalarına Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile el konulur. Bu suçlara iştirak edenler ile suç faillerinin bu suçlar nedeniyle elde ettiği her türlü haksız kazanımın transferi sonucu elde edilen kan ve kayın hısımlar ile üçüncü şahıslar nezdindeki mal, alacak veya sair her türlü şeylere de Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile el konulur.

El koyma kararı yirmidört saat içinde yetkili ve görevli sulh hakiminin onayına sunulur. Hakim kırksekiz saat içinde kararını açıklar. Aksi halde el koyma hükümsüz kalır.

⁹⁵4. 22 nci maddenin (4) numaralı fıkrasında yazılı suçlardan dolayı mahkum olanlar, Fona veya Hazineye olan borçları ve tazminatları ödemediği veya mal varlıklarından tahsil olunamadığı sürece, bunlar hakkında 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 ve 6 ncı madde hükümleri ile şartla tahliye hükümleri uygulanmaz. Bu hüküm, borsadan hisse alan küçük yatırımcı pay sahibi ortaklar hakkında uygulanmaz.

5. Bu Kanunda gösterilen para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri gereğince vergi dairelerince tahsil edilir. Para cezalarında tüzel kişilerin sorumluluğu 29.6.1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 65 inci maddesine göre tayin olunur.

6.⁹⁶ Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Fon veya Kurum tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılmış bulunan davalar Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda husumet

⁹⁵ 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁹⁶ 4491 sayılı Kanun ile eklenen (6) numaralı fıkra 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

Fona yöneltir, açılacak davalar ise doğrudan Fon aleyhine açılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu Kanunda yer alan cezalara ilişkin suçlar için yapılacak kovuşturmalarda bu maddede belirtilen usule tabidir.

⁹⁷Bu fıkra hükmü Kurul, Kurum, Fon Yönetim Kurulu ve Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri nedeniyle, kişilerin, uğradıkları zararlardan dolayı Kurul ve Fon Yönetim Kurulu üyeleri ile Kurum ve Fon personeli aleyhine açtıkları ve açacakları davalar hakkında da uygulanır.

⁹⁸Fon tarafından 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (a) bendine istinaden atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların iştiraklerinde bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları Fon aleyhine açılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu şekilde atanan yöneticilere, atandıkları şirketlerin doğmuş veya doğacak kamu borçları ile Sosyal Sigortalar Kurumu borçlarının ödenememiş olması nedeniyle şahsi sorumluluk yüklenemez.

7⁹⁹. a) Bu Kanun uygulaması ile ilgili olarak, bu Kanunda ve diğer kanunlarda belirtilen cezalara ilişkin suçlardan dolayı açılan ceza davalarında, gerekli görülen hallerde yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi raporunu, dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hâkim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle bu Kanun kapsamında hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüzmilyon liradan birmilyarbeşyüzmilyon liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Dosyanın bilirkişiye tevdi tarihinde dava zaman aşımı süresi durur. Bilirkişinin raporunu mahkemeye verdiği tarihten itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam eder.

b) Kurum, Fon ve temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona ait olan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idareleri tarafından açılan hukuk davalarında gerekli görülen hallerde, yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi raporunu dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hakim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle bu Kanun kapsamında hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüzmilyon liradan birmilyarbeşyüzmilyon liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.

⁹⁷ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

⁹⁸ 4743 sayılı Kanun ile eklenmiş, 5020 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

⁹⁹ 4672 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

Kaldırılan ve değiştirilen hükümler

Madde 25-

1.¹⁰⁰ 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

2. 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun, bu Kanunda düzenlenen görev ve yetkilere ilişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

3. 14.1.1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin I/j bendi, 22 nci maddesinin (14) numaralı 43 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmış, 4 üncü maddesinin III/c bendi ile 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

Banka dışı mali kurumlarla ilgili kuruluş izinleri ve bunlardan, tasfiyeleri hususunda karar alma yetkisi Hükümete ait olanların tasfiyeleri hakkında karara varılmadan önce Bankanın mütalaası alınır.

Madde 44- Banka, Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, özel finans kurumları, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve Bankaca uygun görülecek benzeri mali kurumların müşterilerinin risk durumlarını nezninde toplamak maksadıyla Risk Merkezi kurar. Yukarıdaki kurumlar, risk durumları hakkında Bankanın kendilerinden istediği bütün bilgileri, Bankanın talimatına göre belirteceği süre içinde ve standartlara uygun olarak vermekle yükümlüdürler. Risk Merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizli olup, Banka ancak, yukarıdaki kurumları, müşterilerinin veya kredi isteklilerinin risk durumları hakkında aydınlatabilir. Bilgi alma ve verme şekil ve şartları yönetmelikle belirtilir. Bankaların keşide ettikleri protestolar, Bankada toplanır. Bunların toplanma ve duyurulma esasları, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Banka tarafından tespit edilir.

¹⁰¹EK MADDE 1.-

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalarda bulunan ve doğruluğu hiçbir şüpheye yer vermeyecek şekilde kanıtlanan tasarruf mevduatı niteliğini haiz hesapların tasarruf mevduatı sigortası kapsamındaki kısmı, Hazine Müsteşarlığı ve Fonun müşterek önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usullere göre Fon tarafından ödenir.

1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile bu Kanun uyarınca banka tarafından yetkili mercilere beyan edilen sigortaya tabi tasarruf mevduatı tutarı ile Fon tarafından tespit edilen tasarruf mevduatı tutarı arasında bir fark bulunması halinde, **bu fark nispetinde** bankanın yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel

¹⁰⁰ Yürürlükten kaldırılan Bankalar Kanunu ve bu Kanunda değişiklik yapan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler ve yayımlandıkları Resmi Gazete tarih ve numaraları aşağıdadır.

No	Tarih ve No	No	Tarih ve No
3182	02.05.1985 – 18742	3222	15.06.1985 - 18785
3291	03.06.1986 - 19126	3332	31.03.1987 - 19417
3494	25.11.1988 - 20000	3794	13.05.1992 - 21227
512 KHK	16.09.1993 - 21700	538 KHK	22.06.1994 - 21968

¹⁰¹ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir. Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

müdür, genel müdür yardımcıları, imzaları bankayı ilzam eden memurları ve şube müdürleri ile yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının, kendilerine, eşlerine ve çocuklarına ait bankalar ve banka dışı mali kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki, kiralık kasa mevcutları da dahil olmak üzere, hak ve alacakları, döviz tevdiat hesapları ve limitli ve limitsiz kredi kartı ve ATM kartları hesapları dahil tüm banka hesaplarının dondurulmasına, kara, hava ve deniz taşıtları dahil her türlü taşınır ve taşınmaz mal, kıymetli evrak ve yurt içi veya yurt dışı Hazine bonusu, Devlet tahvili, hisse senedi, yatırım fonları katılım belgeleri gibi diğer menkul değerlerle, bağımsız ticari işletme, fabrika ve tesisler, bu tesislerin işletilmesine yönelik marka ve lisans hakları, kamu imtiyaz sözleşmelerinden doğan televizyon kanalı, elektrik santrali gibi bir tesisin kurulması ve işletilmesi yetkilerini veren lisans, ruhsat ve işletme hakları ile bu tesisleri lisans hakkı ile veya lisans hakkı bulunmadan işleten ve kuran şirketlere ait hisse senetleri, hak ve alacakların üzerindeki tasarruf yetkisinin tamamen veya kısmen kaldırılmasına, belirtilen tüm mal, kıymetli evrak, nakit ve diğer değerlerin zaptına ve/veya resmi sicillerdeki kayıtları üzerinde ihtiyati tedbir konulmasına, bunların bir tevdi mahalline yatırılmasına ve hak ve alacakların üzerine diğer tedbirlerin konulmasına, bunlardan elde edinilmiş her türlü taşınır ve taşınmaz mal, hak ve alacaklar ile kıymetli evrak, nakit, bir tesisi işletme ve kurma hakkı veren marka ve lisans hakları, bu tesisleri lisans hakkı ile veya lisans hakkı bulunmadan işleten, kuran ve hak sahibi niteliğini haiz şirketlere ait hisse senetleri hakkında **belirtilen tedbirlerin alınmasına**, Fon avukatının veya bu Kanuna göre Hazine alacağı sayılan alacaklara ilişkin olarak Fon avukatının ve/veya Fonda görevlendirilen Hazine avukatının talebi üzerine **ilgili bankanın merkezinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hakimi**, yargılama sırasında ise mahkeme tarafından karar verilir. Ayrıca, yukarıda belirtilen farkın 14 ve 15 inci maddelerde yer alan hükümler dahilinde takip ve tahsiline Fon tarafından karar verilebilir. **Bu hükümler, yukarıda sayılan kişiler adına hareket eden veya onlar hesabına kendi adına para, mal veya hak edinen kişiler hakkında da uygulanır.**

Tedbire ilişkin talepler, hakim veya mahkeme tarafından evrak üzerinde yapılacak inceleme sonucunda derhal ve nihayet **yirmidört saat içinde** sonuçlandırılır. Gecikmesinde sakınca görülen hallerde Cumhuriyet başsavcılıkları da hak ve alacakların dondurulmasına karar verebilir. Cumhuriyet başsavcılıkları bu kararı en geç yirmidört saat içinde sulh ceza hakimine bildirir. Hakim en geç yirmidört saat içinde bu kararı onaylayıp onaylamamaya karar verir. Hakim tarafından onaylanmayan kararlar hükümsüz kalır.

Sulh ceza hakimince verilen **tedbirler**, Kurum veya Fonun, bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten itibaren **bir yıl içerisinde suç duyurusunda bulunmaması halinde sona erer**. Bu süre içerisinde suç duyurusunda bulunulması halinde tedbirler, takipsizlik kararının veya açılacak dava sonucunda verilecek hükmün kesinleşmesine kadar devam eder. Mahkeme, bu Kanun hükümlerine göre Fon tarafından ödenen ve/veya ödenecek miktarın, sorumlular tarafından doğrudan Hazineye ödenmesine karar verir. Bu halde, tedbirler hükmolunan meblağın tahsiline kadar devam eder ve hükmolunan meblağ sorumluların bu fıkra uyarınca tedbirlere konu edilen para, mal, hak ve alacakları ile diğer mal varlığından tahsil olunur.

Yukarıdaki fıkralarda yer alan hükümlerin konusu olup, sorumluların boşanmış veya dul eşlerinin, diğer kan hısımları ile kayın hısımları ve üçüncü kişilerin mülkiyeti ve tasarrufuna geçirilmiş bulunan tüm mal, sınırlı ayni veya şahsi hak ve alacaklar hakkında da Fon avukatı veya bu Kanun uyarınca Hazine alacağı sayılan alacaklar açısından Fon avukatı ve/veya Fonda görevlendirilen Hazine avukatı tüm banka hesaplarının dondurulması,

tasarruf yetkisinin kaldırılması, zapt, ihtiyati tedbir kararlarının alınmasını ve diğer kanuni sınırlamaların getirilmesini sulh ceza mahkemesinden veya yargılama sırasında görevli mahkemeden talep edebilir. Tüm bu mal, hak ve alacaklara ilişkin olarak açılacak veya açılmış davalarda bu kişiler Türk Medeni Kanununun 3 üncü maddesindeki iyiniyet karinesi ile 985 inci maddesindeki mülkiyet karinesinden ve tüm resmi sicillere iyiniyetli güven ilkesinden yararlanamaz. İyiniyetle edinmiş olduklarını ispatladıkları takdirde, yaptıkları ödemelerin muvazaalı olmayan rayiç değer olduğunu belgelendirmek şartıyla ödediklerinin asli sorumluların mal varlığı ve diğer değerlerinden bu kişilere geri verilmesine mahkemece karar verilir. Bu hükümler boşanmış ve dul eşler bakımından bankanın Fona devrinden önceki iki yıl içindeki edinimlerine uygulanır.

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bir banka nezdinde tasarruf mevduatı hesabı bulunmamasına rağmen sahte olarak düzenlediği belgeler veya sahte olduğunu bildiği belgeleri ibraz ederek veya ettirerek, kendisine veya bir başkasına ödeme yapılmasını talep eden kişilere, fiilleri daha ağır cezayı gerektirmediği takdirde, dört seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Kendilerine veya gösterdikleri yahut hak sahibi kıldıkları kişilere ödeme yapıldıktan sonra bu fiilleri işledikleri ortaya çıkan kişilere, bu cezanın yanı sıra ödenen tutarın on katı kadar ağır para cezası verilir. Bu kişiler hakkında yukarıda belirtilen hükümler uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen fiiller nedeniyle, bu madde hükümlerine göre Fon tarafından ödeme yapılmasına veya yapılacak olmasına sebebiyet veren kişiler ile bunların eş ve çocuklarına ait her türlü mal, hak ve alacaklar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

¹⁰²EK MADDE 2.-

Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili Bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankaların hakim ortakları, bankanın yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve bunların eş ve çocukları ile evlatlıklarının, bunların diğer kan ve kayın hısımlarının ve imzaya yetkili banka mensuplarının kendi aralarında veya üçüncü kişilerle yaptıkları taşınır ve taşınmaz rehni, ipotek, üst hakkı, intifa hakkı ve oturma hakkı gibi her türlü sınırlı ayni hak tesisine ilişkin sözleşmeler ile kara, hava ve deniz taşıtları gibi taşınır ve yalı, villa, ada, site, tüm eklentileri ile çiftlik gibi taşınmaz adi ve hasılat kira sözleşmeleri, taşınır veya taşınmaz mal finansal kiralama, uydu ve kablolu yayın kanalı kullanma hakkı, televizyon kanalı ile gazetelerin yayım hakkı, marka ve lisansı devir ve kullanma hakkı veren sözleşmeleri, idare ve hizmet vekaleti ile Avrupa Birliği standartları üzerinde prim ödemek suretiyle yapılan hayat, bireysel emeklilik, ihtiyarlık ve sağlık sigorta sözleşmeleri ve limitli veya limitsiz kredi kartı ile ATM kartı sözleşmeleri ile münferit veya karşılıklı verilen banka teminat mektupları, kabul kredileri ve avaller **geçersiz sayılır**. Bu sözleşmelerden elde edilen tüm maddi menfaatlerin Fona intikal eden alacaklar bakımından açılmış veya açılacak davalarda mahkemece doğrudan Hazineye ayni veya değer olarak verilmesi veya ödenmesine karar verilir. Bu sözleşmelerin geçersizliğinden dolayı karşı tarafça açılacak tazminat davalarında sözleşmede muvazaalı bulunmadığını ve sözleşmeyle ödenen bedelin muvazaalı olmayan rayiç bedel olduğunu ispat yükü davacıya aittir.

¹⁰² 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir. Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

Borçlunun, bir borçludan beklenecek derecede hayatını idame ettirebilmesi için gerekli konut kiralaması yukarıdaki fıkra kapsamı dışındadır.

¹⁰³EK MADDE 3.-

Bu Kanundan kaynaklanan Fon alacaklarına ve bu Kanuna göre Hazine alacağı sayılan alacaklara ilişkin dava ve takiplerde **zamanaşımı süresi yirmi yıldır**. Fon alacakları ve bu Kanuna göre Hazine alacağı sayılan alacaklar bakımından bu sürenin başlangıcı Fon tarafından ödeme yapılmasına veya yapılacak olmasına sebebiyet veren kişilerin fiillerinin gerçekleştiği tarihten itibaren başlar.

¹⁰⁴EK MADDE 4.-

15/a maddesine göre Hazine alacağı sayılan alacakların dava ve takibine ilişkin olarak; bu alacaklarla ilgili inceleme, araştırma, tespit, hukuki takip ve tahsile ilişkin işlerde görevlendirmek üzere denetim elemanları ile müşavir Hazine avukatları ve Hazine avukatlarından ve gerekirse, genel ve katma bütçeli daireler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından da personel temin edilmek suretiyle oluşan özel takip ve tahsil çalışma grupları oluşturulabilir.

¹⁰⁵EK MADDE 5.-

~~Kamu bankalarında (tasfiye halindeki Emlak Bankası A.Ş. dahil) ve sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ya da hisselerinin çoğunluğu üzerinde bu kurum ve kuruluşların idare ve temsil yetkisi bulunan ve özel kanunla kurulmuş bankalarda bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bankacılık teamüllerine göre teminath ve/veya yetersiz teminath kredi kullanıp da vadesi geçtiği halde henüz ödenmemiş, süresi uzatılmamış veya yeniden yapılandırılmamış kredileri kullananlar ya da yeniden yapılandırma şartlarını ihlal edenler ile münferit veya karşılıklı verilen banka teminat mektupları, kabul kredileri ve avaller, taşınır ve taşınmaz rehni, ipotek, üst hakkı, intifa hakkı ve oturma hakkı gibi her türlü sınırlı aynı hak tesisine ilişkin sözleşmeden doğan haklarında diğer bankaların ve üçüncü kişilerin muvazaadan arı hakları aleyhine olmamak üzere Fon ve Hazine alacaklarına ilişkin **tedbir**¹⁰⁶, takip ve tahsil hükümleri bankalarınca uygulanır.¹⁰⁷~~

¹⁰⁸EK MADDE 6.-

Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankaların ve 15/a maddesinde sayılan kişilerin 15/a maddesinde sayılanlar dışındaki üçüncü kişilerle yaptıkları sözleşmelere, bu sözleşmelerin karşılıklı edimleri içermeleri, edimler arasında orantısızlık bulunmaması,

¹⁰³ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

¹⁰⁴ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

¹⁰⁵ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir. Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

¹⁰⁶ "tedbir" sözcüğü Anayasa Mahkemesi'nin 8.12.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 18.10.2007 tarih ve 2007/4 E.-2007/81 K. sayılı ilamıyla, sözkonusu madde kapsamındaki bankalar tarafından tarafından uygulanan yurtdışı çıkış yasağı yönünden iptal edilmiştir.

¹⁰⁷ Madde, Anayasa Mahkemesi'nin 29.01.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6.11.2008 tarih ve 2004/95 E.-2008/156 K. sayılı ilamıyla iptal edilmiştir.

¹⁰⁸ 5020 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

üçüncü kişilerin edimlerini yerine getirdiklerine dair düzenlenmiş usulüne uygun belgelerinin bulunması ve bu işlemlerin her türlü muvazaadan arı olduğunun bu kişiler tarafından ispatlanması halinde, Bankalar Kanununun 15, 15/a, 22, Ek-1 ve Ek-2 maddeleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 1-

a)¹⁰⁹ Kurul Başkan ve üyeleri 31.3.2000 tarihine kadar atanır. İlk defa atanan üyelere Başkan dışında, ikinci yılın sonunda, kura sonucunda belirlenecek iki üye ve dördüncü yılın sonunda kalan üyelere kura sonucunda belirlenecek iki üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

b)¹¹⁰ Kurum 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçer. Kurul, Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, Hazine Müsteşarlığı ile müştereken Kurumun teşkilatına faaliyetlerine ve bu Kanunun uygulamasına ilişkin hazırlık ve düzenlemeler yanında ilgili mercilere görev alanına giren konularda mütalaa ve önerilerde bulunmak da dahil olmak üzere istişari nitelikte çalışmalar yapar. Bu süre içinde Kurulun sekreteryaya hizmetleri Fon tarafından yerine getirilir.

c) Kurumun faaliyete başlayacağı tarihe kadar, bu Kanunla Kuruma veya Kurula verilen görev ve yetkiler, ilgisine göre, mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda belirtilen Bakanlar Kurulu, Bakan, Hazine Müsteşarlığı ile bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, Merkez Bankası ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılmaya devam olunur. 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda yer almayan ve bu kanunla getirilen düzenlemelerle ilgili yetkiler, Kurumun faaliyete başlayacağı tarihe kadar ilgili Bakan tarafından kullanılır.

d)¹¹¹ Kurul Hazine Müsteşarlığı ile müştereken kuruluş bütçesini hazırlar. Bu bütçenin giderlerini karşılamak üzere bankalar, 1999 yıl sonu bilanço toplamları üzerinden 6 ncı maddede ki esaslar çerçevesinde giderlere katılma paylarını tebligattan itibaren 15 gün içerisinde öderler. Bakanlar Kurulu ilk dört yıl için 6 ncı maddenin 3 numaralı fıkrasında belirtilen oranı iki katına kadar artırmaya yetkilidir. Bütçenin uygulanması Kurulca yürütülür. Kuruluş bütçesi yürürlüğe girinceye kadar Kurul üyelerinin ücretleri, mali hakları ve sair giderleri Fon tarafından karşılanır.

e) Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı ile bankalar yeminli murakıpları, murakıp yardımcılığı ve Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulunun diğer personeli, Kurumun faaliyete geçtiği tarihte başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kuruma devredilmiş sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki Hazine Müsteşarlığı ile Merkez Bankasının bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili personeli, muvafakatleri alınmak kaydıyla Kuruma naklen atanır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Müsteşarlık ve Merkez Bankasının bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili personelinden; bu Kurumların yurt dışı teşkilatında görev yapan veya uluslararası kuruluşlarda görevli bulunan lisansüstü eğitim nedeniyle yurt dışında bulunan veya askerlik yada sair nedenlerle ücretsiz izinli olanların naklen atanma hakları saklıdır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kullanılmayan haklar geçersiz olur. Muvafakatleri olmayan personel gerektiğinde kurum tarafından yeterli personel sağlanıncaya kadar ve her halde iki yılı geçmemek üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 8 ve ek 9 uncu maddeleri hükümlerine bağlı kalınmaksızın Kurumda geçici olarak görevlendirilebilir.

¹⁰⁹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹¹⁰ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹¹¹ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen fıkranın 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

f) Hazine Müsteşarlığı ile Merkez Bankasından naklen atanacak ilgili personelden, yaş şartı dışındaki şartları taşıyan ve hazırlanacak yönetmeliğe göre yeterli görülenler arasından en az 3 yıllık hizmeti olanlar, bankacılık uzmanı, 3 yıldan az hizmeti olanlar bankacılık uzman yardımcısı olarak atanır. Bunların geldikleri kurumlarda çalıştıkları süreler bankacılık uzman ve uzman yardımcılığında geçmiş sayılır. Devredilmiş sayılan ve naklen atanan personelden geldikleri kurumlara karşı mecburi hizmet yükümlülüğü bulunanların Kurumda geçirdikleri süreler bu yükümlülüklerin ifasında dikkate alınır.

g) Bu maddenin (e) fıkrası hükmüne göre Hazine Müsteşarlığından Kuruma devredilmiş sayılanların kadroları ile naklen ataması yapılan personel kadroları hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvelin Hazine Müsteşarlığına ait bölümünden çıkartılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2-

a) Bu Kanuna göre çıkarılacak kararname, yönetmelik ve tebliğler yürürlüğe girinceye kadar, kaldırılan hükümlere dayanılarak çıkarılmış ve halen yürürlükte bulunan düzenlemelerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

b) Bankalar, ana sözleşmelerini bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen bir yıl içinde bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadırlar.

c)¹¹²

d) 9 uncu maddenin (1) numaralı fıkrasının murahhas üyelere ilişkin hükmü, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan kişiler hakkında, bu görevlerine devam ettikleri sürece uygulanmaz.

e) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle faaliyet göstermekte olan bankalar öz kaynaklarını 9 uncu maddenin (6) numaralı fıkrasının gerektirdiği tutara yükseltmedikleri sürece yeni şube açamazlar.

f)¹¹³ Bankalar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açtıkları kredilerini dört yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

g)¹¹⁴

h)¹¹⁵ Bankalar ve özel finans kurumları iştirak tutarlarını 31.12.2009 tarihine kadar, Kurulca belirlenecek dönem ve oranlar dahilinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

ı) Bankalarca, 3182 sayılı Bankalar Kanununun 32 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası hükmü gereğince ayrılmış bulunan "Muhtemel Zararlar Karşılığı" hesabındaki bakiyeler "İhtiyari Yedek Akçeler Hesabı"na aktarılır.

j)¹¹⁶ Bu Kanunun yayımı tarihinden önce iflas etmiş olan Bankaların tasfiyesi, tekemmül ettirilen işlemler saklı kalmak kaydıyla, iflas idareleri tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür. Bu maddenin uygulanmasında iflas idareleri, bu Kanunun 16 ncı maddesinin 4 üncü, 8 nci ve 9 uncu fıkralarında Fona verilen yetkileri haizdir ve iflas idarelerinin açacağı dava ve yürütecekleri takiplerde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci,

¹¹² 4672 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

¹¹³ 4743 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

¹¹⁴ 4491 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır

¹¹⁵ 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

¹¹⁶ 4491 sayılı Kanun ile değiştirilen bendin 4672 sayılı Kanun ile değiştirilen şeklidir.

23 üncü, 29 uncu maddeleri ile 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşaatı Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat ve iflas idarelerinin mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı aranmaz. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Kanunun 23.8.1993 tarihli ve 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına dayanılarak yapılan işlemler hakkında eski hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

k) Bu Kanunun 21 inci maddesinde yazılı oransal cezalar, 2000 yılı sonuna kadar maddede belirtilenlerin yarısı nispetinde uygulanır.

l) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce yönetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankalar hakkında da 14 üncü maddede hükümleri uygulanır. Kurul bu bankaların mali bünyelerinin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmaları için anılan maddede belirtilenlerde dahil gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3.-

Tasfiye halindeki müflis Türkiye Turizm Yatırım ve Dış Ticaret Bankası A.Ş., Marmara Bankası A.Ş. ve Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.' nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihler itibariyle bu bankalar nezninde bulunan bir gerçek kişiye ait Türk Lirası cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesapları toplamının, Fon tarafından sigorta kapsamında nakden veya hesaben yapılan ödemeler düşüldükten sonraki bakiyesinin 1 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı, Bankaların bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihte geçerli Merkez Bankası döviz alış kurları üzerinden ABD dolarına çevrilerek, bu Kanunun yayımı tarihinde geçerli Merkez Bankası ABD Doları döviz alış kuru üzerinden hesaplanacak Türk Lirası karşılıkları, Fon tarafından hesap sahiplerine ödenir. Tasarruf mevduatı niteliğini haiz döviz tevdiat hesaplarının yukarıda belirtilen 1 milyar Türk Lirasına kadar olan karşılığının belirlenmesinde bankaların bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihte geçerli Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınır. Ödemelere ilişkin sair usul ve esaslar Fon tarafından belirlenir. Fon, yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapacağı ödemelerle ilgili olarak iflas masalarına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

GEÇİCİ MADDE 4.¹¹⁷

1. Kurul, bankacılık sisteminde güven ve istikrarı korumak ve ekonomik krizin bankaların sermayeleri üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf etmek amacıyla, bu Kanunun diğer maddelerinde yer alan hükümler saklı kalmak üzere; Türkiye'de kurulu mevduat kabulüne yetkili özel sermayeli bankaların, krediler ve diğer alacaklar için ayrılması gereken karşılıklardan, kur değişimlerinden veya diğer faaliyetlerinden kaynaklanan zararlarının belirlenerek malî durumlarını yansıtan malî tablolarının hazırlanmasını sağlamak üzere, her bir bankanın sözleşmeli bağımsız denetim kuruluşunu, bankada denetim yapmakla görevlendirir.

Bağımsız denetim kuruluşları tarafından 31 Aralık 2001 bilanço tarihi itibarıyla düzenlenen malî tablolar esas alınarak, bilanço tarihinden sonra malî tabloları etkileyebilecek hususlar da dikkate alınmak suretiyle yapılacak özel denetimin kapsamı ve bu denetimde uygulanacak esas ve usuller Kurul tarafından belirlenerek duyurulur.

¹¹⁷ 4743 sayılı Kanun ile eklenmiştir.

2. Bağımsız denetim kuruluşu tarafından düzenlenen malî tablolarla ilgili rapor, Kurumca belirlenecek ikinci bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından denetim ilke ve esaslarına uygunluk yönünden incelenir.

3. Bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen rapor ve malî tablolar, Kurum tarafından yapılan gözetim ve denetim sonucunda her bir banka için yapılmış olan tespitlerle karşılaştırılarak, bankanın malî durumunu tam olarak yansıtmayı yansıtmadığı ve esas ve usullere uygunluğu açısından ilgili bankanın görüşleri de alınarak Kurumca değerlendirilir.

4. Bankaların yukarıdaki usule göre denetimden geçen ve Kurum tarafından yapılan değerlendirmede yeterli bulunan malî tabloları ile bağımsız denetim kuruluşunun malî tablolara ilişkin raporu, bu tespitler neticesinde ortaya çıkan, Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca düzenlenen sermaye yeterliliği standart oranı, bu oranın yüzde sekizin altında olması halinde yüzde sekize ulaşabilmek için gerekli sermaye tutarı, sermayenin artırılması veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi ve alınması gerekli görülen tedbirler Kurum tarafından bankaların yönetim kurullarına bildirilir.

5. (4) numaralı fıkraya istinaden Kurumca yapılan bildirim izleyen onbeş gün içinde bankalar, yedek akçelerle karşılanamayan zararların giderilmesi için, ödenmiş sermayelerinin bu zarar kadar azaltılması ve sermaye yeterliliği standart oranının yüzde sekize ulaşması için gerekli sermaye artışının tamamen ödenerek sağlanmasını teminen, genel kurullarını yurt çapında yayın yapan en az bir gazetede ilan ederek duyurmak suretiyle olağanüstü toplantıya çağırırlar. Genel kurul kararının, imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunca onaylanma şartı aranmaz.

Genel kurulun toplanması için oy haklarının yarısına sahip olan pay sahiplerinin katılımı yeterlidir. Kararlar katılanların oy çokluğuyla alınır.

6. (5) numaralı fıkraya göre banka genel kurulunca karara bağlanan ana sözleşme değişiklikleri ile rüçhan haklarının kullanımına ilişkin hususlar genel kurulu izleyen üç gün içinde bankanın başvurusu üzerine ticaret sicil memurluklarınca ilan olunur. Sermaye artırımına katılmak isteyen ortaklar bu ilanı izleyen on beş gün içinde rüçhan haklarını kullanırlar.

7. Sermaye artırımının gerçekleşmemesi halinde Kurul, 14 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankaların yeniden yapılandırılması programı dahilinde sermayelerinin artırılmasını teminen, bu maddede belirtilen esaslar dahilinde kaynak tahsis etmek suretiyle, her bir banka için bir defaya mahsus olmak üzere, gerekli görülecek her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Yeniden yapılandırma programına katılmak isteyen bankaların, (5) numaralı fıkrada belirtilen işlemleri tesis etmeleri ve bu işlemlerden itibaren altı ayı geçmemek üzere Kurumca belirlenecek süre içinde Kuruma başvurmaları şarttır.

8. Kurul, (7) numaralı fıkraya göre başvuruda bulunan bankalara, yapacağı değerlendirmeler çerçevesinde Fon tarafından;

a) Sermaye yeterliliği standart oranı yüzde beşten az ancak sıfırdan büyük ve 30 Eylül 2001 tarihindeki bilanço büyüklükleri itibariyle sektördeki payı asgari yüzde bir olan bankalarda, bu oranın yüzde beşe ulaşması için gerekli sermaye artırımına, ortaklarca veya sermaye artırımına katılanlarca ödenen tutarı aşmamak kaydıyla katılmasını,

b) Sermaye yeterliliği standart oranları yüzde beş ve daha yüksek olan bankalarda, sermaye yeterliliği standart oranlarının yüzde dokuza ulaşmasına yetecek kadar, hisse senedine dönüştürülebilir tahvil karşılığı ve yedi yıl vadeli olmak üzere sermaye benzeri kredi sağlanmasını,

Temine ilişkin işlemleri ayrı ayrı veya birlikte yapmaya yetkilidir.

Ortaklar tarafından 2001 yılı içinde nakden ödenen ve sermaye yeterliliği standart oranının pozitif kısmına isabet eden bölümü (a) bendi hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınır.

(6) numaralı fıkraya göre rüçhan hakkı kullanılmak veya sermaye artırımına katılmak suretiyle yapılan ve sermaye artırımına ulaşmayan ödemeler sermayeye dönüşür.

Fon tarafından bankaya yapılan sermaye katılımının teminatını oluşturmak üzere, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak elinde bulunduran ortaklara ait hisseler Fon tarafından rehin alınır. Rehne başvurulması gerektiğinde, rehinli hisse senetlerinin mülkiyeti başkaca bir işlem yapılmasına gerek olmaksızın Fona geçer. Fon tarafından muhafaza edilecek bu rehinli hisseler üçüncü kişilerce hazcedilemez, üzerine ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir konulamaz, üçüncü kişilere teminat gösterilemez.

Bankalar, (a) bendi hükümlerine göre Fon tarafından bankaya yapılan sermaye katılımlarının en az yüzde altmışına karşılık gelen tutarı, aynı risk grubunda buldukları gerçek ve tüzel kişiler ile bankalar ve diğer malî kurumlar hariç olmak üzere, bankacılık ilke ve teamülleri çerçevesinde 30 Haziran 2003 tarihine kadar kredi olarak kullandırır.

9. Bilanço büyüklüğü itibarıyla sektördeki payları yüzde birin altında olan mevduat kabulüne yetkili özel sermayeli bankalar da, diğer bankalarla devir veya birleşme suretiyle sektördeki paylarını en az yüzde bire çıkarmaları ve (7) numaralı fıkra hükümleri çerçevesinde Kuruma başvurmaları halinde (8) numaralı fıkranın (a) bendinde yer alan tedbirlerden yararlanabilirler.

10. Bu madde hükümlerine göre Fon tarafından bankaya sermaye veya sermaye benzeri kredi olarak verilen tutarlar 15 inci maddenin (2) numaralı fıkrası hükümleri çerçevesinde Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen verilmek üzere ihraç olunacak Devlet İç Borçlanma Senetleriyle karşılanır.

11. Bu maddeye göre alınacak tedbirlerin uygulanmasını teminen banka genel kurullarınca alınan kararlara karşı açılacak davalara ve ihtiyati tedbir taleplerine banka merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde yetkili mahkeme (1) numaralı asliye ticaret mahkemesidir.

Açılacak davalarda, mahkemelerce teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir kararı verilemez. Teminat tutarı kamu yararı gözetilerek ve duruşma yapılarak ilgili mahkeme tarafından belirlenir.

12. Bu madde uyarınca yapılacak genel kurul toplantısına, sermaye azaltım ve artırımına, sermayenin tesciline, sermaye artırımına konu hisselerin devir sürelerine, hisse senedine dönüştürülebilir tahvil ihracına ve bu tahvillerin hisse senedine dönüştürülmesine ilişkin işlemlerin esas ve usulleri Kurulca belirlenir. Belirtilen konularda Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uygulanmaz. Kurul, bu Kanun, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve bu kanunlara ilişkin mevzuatla belirlenen, bankaların malî tablolarının yayımı ve yıllık olağan genel kurul toplantılarının yapılması ile ilgili süreleri değiştirmeye yetkilidir.

13. Bu madde uyarınca kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile sermayenin azaltılmasına konu edilen zararlar, 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 7 nci fıkrasında belirlenen esaslar çerçevesinde bankaların kazancının tespitinde gider olarak matrahtan indirilir.

14. Kurul, bu maddenin uygulanmasına ve bu maddedeki tedbirlerin uygulanması sonucunda Fon tarafından edinilen banka hisselerinin satış ve devrine, sermaye benzeri kredilerin sermayeye dönüştürülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, bu kapsamda düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yürürlük

Madde 26-

Bu Kanunun 14 üncü maddesi ve Geçici 2 nci maddesinin (1) bendi hükümleri 11.06.1999 tarihinde, diğer hükümleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27-

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4491 sayılı Kanunun, 4389 sayılı Bankalar Kanununa ilişkin Geçici Maddeleri

GEÇİCİ MADDE 1-

4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendindeki oran, dolaylı krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 2001 yılına kadar yüzde yetmişbeş, 2002 yılına kadar yüzde yetmiş, 2003 yılına kadar yüzde altmışbeş, 2004 yılına kadar yüzde ellibeş, 2005 yılına kadar yüzde kırkbeş, 2006 yılına kadar yüzde otuzbeş, 2007 yılına kadar yüzde yirmibeş olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2-

Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri çerçevesinde bankalarla ilgili olarak alınacak tedbirleri kararlaştırmaya, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankaların devir veya birleşmesi veya hisselerinin yeni ortaklara satılması halinde, bu bankaların eski hissedarlarının hisselerini tamamen elden çıkarması ve yeni hissedarların banka mali bünyesinin güçlendirilmesi amacıyla bankaya sermaye veya sermaye benzeri kaynak koyması kaydıyla Fondan da yeni ortaklarca konulan tutarları aşmamak üzere sermaye veya sermaye benzeri kaynak sağlanması veya zararların ve diğer aktiflerin devralınması da dahil olmak üzere her türlü tedbiri almaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ilgili Bakan tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 3-

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren özel finans kurumları mevcut durumlarını 4389 sayılı Bankalar Kanununun tabi oldukları maddelerine 2 yıl içinde intibak ettirmek zorundadırlar. 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 ve 9 uncu maddeleri hükümlerine bu süre içinde intibak etmeyen özel finans kurumları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde özel finans kurumlarına ilişkin düzenlemeler yapılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin 4389 sayılı Bankalar Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 18-

Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi ile değiştirilen 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (5)

numaralı fıkrasının (a) bendinin (aa) alt bendi Kurumun faaliyete başladığı tarihte,
b) diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

4672 Sayılı Kanunun, 4389 Sayılı Bankalar Kanununa İlişkin Geçici Maddeleri

GEÇİCİ MADDE 1.-

Bu Kanunla, 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasına eklenen (d) bendi hükmü hariç olmak üzere, 4389 sayılı Bankalar Kanununun bu Kanunun 8 ve 9 uncu maddeleriyle eklenen ve değiştirilen hükümleri, bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankalar, bunların yönetim ve denetimine sahip oldukları iştirakler, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ve ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdukları şirketler, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacakları, bu Kanunun 9 uncu maddesi ile 4389 sayılı Kanunun 15 inci maddesine eklenen (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen kişilere ait olup Fon tarafından devralınan alacakları ile söz konusu bankaların kaynaklarını doğrudan veya dolaylı olarak kullanmak suretiyle sahip olunan para, mal, her türlü hak ve alacaklar hakkında da uygulanır. Şu kadar ki, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarının veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarının tespiti halinde uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2.-

a) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumları hakkında bu Kanunla özel finans kurumlarının tasfiyesine ilişkin olarak getirilen hükümler uygulanmaz.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanununa tabi olarak faaliyette bulunan özel finans kurumları, Özel Finans Kurumları Birliğinin faaliyete geçtiği tarihi izleyen otuz gün içinde Birliğe üye olmak zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 3.-

Başkan dışındaki Kurul üyelerinin görevleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Yeni üyeler, yürürlük tarihinden itibaren onbeş gün içinde Bakanlar Kurulunca atanır ve bu süre içinde, mevcut üyelerin görevleri devam eder. Bu suretle atanan üyelerden, ikinci yılın sonunda kur'a sonucunda belirlenecek iki üye ve dördüncü yılın sonunda kalan üyelerden, kur'a sonucu belirlenecek iki üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

5020 Sayılı Kanunun 4389 Sayılı Bankalar Kanununa İlişkin Geçici Maddeleri

¹¹⁸GEÇİCİ MADDE 1.-

¹¹⁸ Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden üç ay sonra bu Kanunun 21 inci maddesiyle Bankalar Kanununa eklenen 15/a ve 27 nci maddesiyle aynı Kanuna eklenen ek 1 ve ek 2 nci maddelerinde belirtilen geçersiz sözleşmeler kapsamındaki tüm taşınır ve taşınmazlara, her türlü hak ve alacaklara ilişkin kullanma ve yararlanmaya devam edildiğinin tespiti halinde, bu malla anılan maddelerde sayılan kişilerin kendi malları sayılır. Geçersiz sayılan sözleşme hükümleri gereğince üçüncü kişilerin elinde bulunan, bu maddede belirtilen her türlü mal, hak ve alacakların, lisans, marka ve ruhsat haklarının, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrine mahkemece ayrıca karar verilir.

GEÇİCİ MADDE 2.-

Bu Kanunun 15, 21 ve 25 inci maddelerinde sayılan ceza ve hukuk davalarını kovuşturan, soruşturan ve yürüten Cumhuriyet savcıları ile hakimler bu işleri ivedilikle yürütürler ve görevleri süresince disiplin nedenleri hariç meşru mazeretleri ve istemleri olmadıkça üç yıl süre ile başka bir yere veya göreve atanamazlar. Görev süresi dolanlar tekrar atanabilirler.

¹¹⁹GEÇİCİ MADDE 3.-

Bu Kanunla, 4208 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendine (5) numaralı alt bentten sonra gelmek üzere eklenen (6) numaralı alt bendi, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendine eklenen paragraf, 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (b) bendine eklenen paragraflar, **(9) numaralı fıkrasının (c) bendinde yapılan değişiklik**, 15 inci maddeye eklenen (10) numaralı fıkra, Bankalar Kanununa eklenen 15/a maddesi, 17/a maddesi ve ek madde 2, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Fona intikal eden ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izin ve yetkileri ilgili bakan, Bakanlar Kurulu veya Kurul tarafından kaldırılarak tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen veya Fon tarafından tasfiye işlemleri başlatılan bankalar hakkında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4.-

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde 15 inci maddede öngörülen Fon Kurulunun üyeleri atanır. Bu atama yapıp Fon Kurulunun üyeleri göreve başlayıncaya kadar 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca oluşturulan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetim Kurulunun görevi devam eder. Aynı maddede öngörülen Fon Yönetmeliği Fon Kurulu üyelerinin göreve başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde hazırlanır. Yönetmeliğin hazırlanması Bankalar Kanunundaki hükümlere tabidir. Bu Yönetmelik yayımlanıncaya kadar eski Yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanmaya devam olunur.

İlk defa atanan Fon Kurulu üyelerinden başkan dışında, ikinci yılın sonunda kura sonucunda belirlenen iki üye ve dördüncü yılın sonunda, kalan üyelere kura sonucunda belirlenecek iki üyenin yerine, 4389 sayılı Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

GEÇİCİ MADDE 5.-

Bu Kanunun yayımı tarihinde kadrosu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda olan ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda görevli bulunanlar Başkan tarafından görevlendirilebilir.

¹¹⁹ Yapılan düzenleme ile ilgili olarak 31.7.2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükmü de uygulanacaktır.

Bu personelden, muvafakatı bulunanların Fon Kurulu üyeleri atandıktan sonra Fon Kurulu kararıyla daha önce işgal ettikleri pozisyonlara veya daha üst pozisyona atamaları yapılır. Muvafakatı olmayan personel ise Kurul kararıyla durumlarına uygun münhal pozisyonlara atanırlar ve gerektiğinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda iki yılı geçmemek üzere geçici olarak görevlendirilebilirler.